EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 317, Mayıs 2019

İstanbul seçimleri ve devrimci sınıf tutumu

1- 31 Mart yerel seçimlerini izleyen İstanbul gerilimi, seçimlerin iptal edilmesiyle yeni bir evreye girdi. Yeni evrenin eskisiyle kıyaslanamaz ölçülerde bir büyük gerilime sahne olacağını ise hemen herkes biliyor. Artık sözkonusu olan basitçe bir büyük şehir belediye başkanlığı seçimi değildir. Bu İstanbul gibi dev bir metropol olsa bile. İstanbul belediye başkanlığı seçimi üzerinden yaşanacak olan, ülke çapında bir siyasal boy ölçüşmedir.

2- Bunun görünürdeki tarafları dinci-faşist iktidar bloku ile düzen muhalefetidir. Fakat gerçekte iktidar karşısındaki asıl tarafı, yaratılan boğucu siyasal-toplumsal atmosfer altında bunalan en farklı türden toplum kesimlerdir. Düzen muhalefetine bugünkü özgüveni kazandıran ve ifade uygunsa onu arkadan itekleyen, tam da günden güne büyüyen bu toplumsal hoşnutsuzluktur. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde tutarsız bir kasaba politikacısından öte bir şey olmayan Muharrem İnce'nin yarattığı büyük heyecanın gerisinde bu vardı. Bugün Ekrem İmamoğlu şahsında aradığı "kurtarıcı"yı nihayet bulduğu inancının geniş kitleleri sarmasının nedeni de budur. Mansur Yavaş gibi kimliği ve sicili belli birine politik bilince sahip Kürtlerin ve Alevilerin bile oy vermek ihtiyacı duymasının açıklaması da buradadır. Özetle farklı türden toplumsal katmanları dinci-faşist iktidara karşı aynı heyecanda birleştiren, bir nebze olsun nefes alabilmek ve giderek de bugünkü korku atmosferini parçalamak isteği ve özlemidir.

3- İstanbul belediye başkanlığı seçiminin iptal edilmesinin her türden hukuksal ve ahlaksal temelden yoksun çırılçıplak bir siyasal darbe olduğu üzerine gürültülü muhalefet açıklamaları şu sıralar birbirini izliyor. Fakat bu tartışma götürmez gerçek öte yandan düzen muhalefetinin ikiyüzlülüğüne de ayna tutuyor. Zira bu 31 Mart yerel seçimlerini izleyen ilk "YSK darbesi" değil. Dinci-faşist iktidar seçimlerin hemen ardından bunu Kürdistan'ın bir dizi belediyesinde yaptığında, yeni bir seçim ihtiyacı bile duymaksızın %60-70'le seçilmiş belediye başkanlarının koltuklarını AKP'ye peş peşe teslim ettiğinde, düzen muhalefetinden ses seda çıkmamıştı.

4- "Ağır toplumsal kriz koşullarında dinci-faşist iktidar kaçınılmaz olarak yıpranmaktadır. Meşruiyet sağlamakta önemli bir imkan olarak kullanageldiği seçmen desteği ise giderek erozyona uğratmaktadır. Fakat patlak verecek güçlü bir halk hareketiyle yerinden edilmediği sürece, o bir iktidar gücü olarak kalmak kararlılığındadır. Bunun için iç savaş tehdidi de dahil her türlü gayrı meşru yol ve yöntemi kullanmak niyetinde olduğunu şimdiden göstermiştir." ***(TKİP VI. Kongresi Bildirgesi / Aralık 2018)***. Bu değerlendirme İstanbul seçimleri üzerinden ayrıca doğrulanmıştır. YSK'ya çıplak talimatla seçim iptal ettirmek, "gayrı meşru yol ve yöntem"lerin nispeten hafif örneklerinden biridir. Çok daha önemli olan, yenilenecek seçimleri kazanabilmek için daha nelere başvurulabileceğidir. 7 Haziran'ı izleyen dönemdeki kirli ve kanlı oyunu ikinci kez sahnelemek o kadar kolay olmasa da, İstanbul seçimlerini yeniden kaybetmenin siyasal sonuçlarından duymakta olduğu ürküntünün bugünkü iktidara herşeyi yaptırabileceğini de göz önünde bulundurmak gerekir.

5- Bizzat Tayyip Erdoğan'ın dayatmasıyla keyfi bir biçimde yenilenecek olan İstanbul seçimlerini bir kez daha kaybetmek, dinci-faşist iktidar için bu kez gerçekten sonun başlangıcı

olacaktır. İliklerine kadar çürümüş, meşruiyet kaynağı olarak kullandığı dayanakları hızla kaybeden, başta ekonomik kriz olmak üzere içerde ve dışarda sayısız sorunun ağırlığı altında bunalan, kendi bünyesindeki çatlakları artık gizleyemez hale gelen AKP, İstanbul gibi bir kentte muhtemel bir ikinci yenilgiyi göze alarak gerçekte bir kumar oynamıştır. Fakat bu onun için bir tercihten çok bir zorunluluktu. Seçimi keyfi bir biçimde iptal etmesi gücünün değil gerçekte zayıflığının bir göstergesidir. Amacı yenilenecek seçimi kazanarak bu zayıflığı bir ölçüde olsun dengelemektir. Bunu başarırsa bu onu bir dönem için rahatlatacak, içindeki çatlakları bir süre için geri plana itecektir. İstanbul seçimlerinin İstanbul'dan öte kazandığı siyasal mahiyet ve önem aynı gelmektedir.

6- Partimizin **"Referandum ve Devrimci Sınıf Çizgisi"** başlıklı ve 15 Şubat 2017 tarihli değerlendirmesinde şunlar söyleniyordu: " Hukuksal ölçü ve normları hiçbir zaman umursamayan, ihtiyaç duyduğu her durumda onları çiğneyen ya da basitçe yok sayan dinci faşist gericilik odağı, fakat öte yandan, her yeni adımına ya da saldırısına olanaklı olduğu her durumda hukuksal bir meşruiyet desteği sağlamayı da önemsemiş ve bundan da en iyi biçimde yararlanmıştır." Bu değerlendirme bizi İstanbul seçimlerinin Türkiye ölçüsünde kazandığı siyasal önemin tam kalbine getirmektedir. Son yıllardaki şaibeli seçimlerle meşruiyet yönünden lekelenmiş bulunan ve yerel seçimlerde büyük kentlerin büyük bir bölümünü yitirerek önemli bir darbe alan AKP, yenilenecek İstanbul seçimlerini kazanarak tüm bunların politik ve moral yükünden bir dönem için kurtulmayı hedefliyor. Fakat tersinden, başvuracağı her türlü kirli yol ve yönteme rağmen kaybederse, iktidar meşruiyetini yitirmekle kalmayacak, yarattığı korku atmosferinde artık onarılması kolay olmayacak büyük gedikler açılacaktır. Böyle bir gelişmenin devrimci siyasal mücadele ve işçi sınıfı hareketinin seyri bakımından anlamı ve önemi yeterince açıktır.

7- Tam kırkbeş yıl önce, 1975 Ekim'inde, İstanbul'da siyasal anlamı ve sonuçları bakımından o gün için kritik önemde bir başka seçim vardı. Sözkonusu olan birer adayın yarışacağı Cumhuriyet Senatosu ara seçimleriydi. Hükümeti oluşturan faşist Milliyetçi Cephe'nin adayı, eski İstanbul 1. Ordu Komutanı ve 12 Mart döneminin sıkıyönetim komutam sicilli işkenceci Faik Türün'dü. Dolayısıyla seçimlerin sonuçları dönemin devrimci mücadelesi için politik ve moral açıdan çok önemliydi. Dönemin ilerici devrimci güçleri Faik Türün'ü seçtirmemek için çok etkili bir anti-faşist kampanya yürüttüler. Sonuçta 12 Mart'ın işkenceci faşist paşası seçimlerde ağır bir hezimete uğradı. Devrimciler seçimleri 12 Mart faşist cuntasıyla politik ve moral bir hesaplaşmanın fırsatı olarak kullanmışlardı.

8- Koşullardaki tüm farklılıklar saklı kalmak kaydıyla, gündemdeki yeni İstanbul seçimlerinin da benzer bir politik ve moral önem taşıdığına kuşku yoktur. Sorun hiçbir biçimde Ekrem İmamoğlu'nun İstanbul Belediye Başkanlığına seçilmesi değildir. Sorun bu seçimlerde onun karşısındaki gerçek aday olan Tayyip Erdoğan'a oynadığı büyük kumarı kaybettirmektir. Dinci-faşist iktidarın yeni bir politik ve moral darbe almasıdır. Kuşkusuz bu sonuç kurulu düzene mensup çok farklı güçlerin de işine gelecektir. Fakat kendi yönünden devrimci hareket, toplumsal muhalefet ve Kürt hareketi için de önemli sonuçlar yaratacaktır.

9- Tıpkı 1975'te olduğu gibi bugün de devrimciler için sorun hiç de bir seçim kampanyası değil, fakat gündemdeki seçimleri kullanarak dinci-faşist iktidara karşı etkili bir siyasal çalışma yürütmektir. Bunu temel toplumsal-siyasal sorunlar eksenine oturtmak, böylece dinci-faşist iktidarın emperyalizmin ve sermayenin hizmetindeki icraatlarını sergilemektir.

10- Partimizin "**Referandum ve devrimci sınıf çizgisi…"** başlıklı açıklaması, birçok yönüyle gündemdeki İstanbul seçimlerinin ele alınışına da ışık tutmaktadır: "Devrimci siyasal yaşam soluksuz ve kesintisiz bir siyasal çalışma ve mücadele sürecidir. Bu mücadele bugün bizzat dinci faşist gericilik tarafından gündeme getirilen yeni saldırının özel koşulları içinde sürmektedir. Değişmez amaç, her zaman olduğu gibi somut siyasal sürecin ortaya çıkardığı sorunlardan hareketle ve onun sunduğu fırsat ve olanaklardan yararlanarak işçi ve emekçi kitleleri uyarmak, aydınlatmak, birleştirmek, örgütlemek ve fiili mücadeleye yöneltmektir. Bu mücadele içerisinde kitlelerin bilincini, birliğini ve örgütlenmesini daha da geliştirmektir."

Türkiye Komünist İşçi Partisi
8 Mayıs 2019

TKİP VI. Kongresi Belgeleri...

Gençlik hareketi üzerine değerlendirme

TKİP VI. Kongresi için ***Gençlik Komisyonu*** *tarafından sunulan metnin genel gençlik hareketini ele alan ilk bölümüdür*

Türkiye'de toplumsal muhalefetin önemli bir parçası ve dinamiği olan gençlik hareketi tarihinin en zayıf dönemlerinden birisini yaşıyor. Öyle ki, günümüzde gençlik mücadelesi politik gençlik örgütlerinin oldukça sınırlı ve dar pratiklerine gerilemiş bulunuyor. Gençlik cephesinden yansıyan bu tabloyu yerli yerine oturtmak için, gelişmeleri Haziran Direnişi'nden günümüze toplumsal muhalefette yaşanan gerileme süreciyle birlikte ele almak gerekir.

2013 yılında patlak veren Haziran Direnişi, toplumsal muhalefetin yakın dönemdeki en güçlü çıkışı oldu. Bilindiği üzere dinci-faşist iktidarın baskı politikalarına, keyfi dayatmalarına, sosyal-iktisadi-kültürel saldırılarına, yaşam tarzına yönelik kaba müdahalelerine karşı toplumun farklı kesimlerinden oluşan geniş bir yelpaze sokaklara indi. Bu heterojen halk hareketi içerisinde kadınlar ve özellikle gençler güçlü bir şekilde yerlerini aldılar.

Bu toplumsal çıkış gerilerken, gençlik hareketi de olağan sınırlarına dönmeye başladı. Buna rağmen çeşitli gündemlere yönelik olarak, örneğin Soma'ya, Berkin Elvan'ın yaşamını yitirmesine, kadın cinayetlerine karşı üniversiteler ve esas olarak da liseli gençlik içerisinde ciddi tepkiler, hareketlenmeler, duyarlılıklar ortaya çıktı.

Partimizin V. Kongre'sini topladığı dönemde (2015 sonbaharı) gençlik hareketinin genel tablosu böyle idi. İki kongre arası dönemde, İstanbul Üniversitesi'ndeki bölünme eylemleri dışında kitlesel eylemler gerçekleşmedi. Olduğu kadarıyla da politik gençlik örgütlerinin sınırlı eylemlilikleri üzerinden yaşandı.

***

V. Parti Kongresi'nden bugüne uzanan süreç, toplumsal muhalefete olduğu gibi gençliğe dönük saldırıların da tırmandığı bir dönem oldu. Süreci 2015'ten, özellikle 7 Haziran seçimlerinden başlatmak gerekirse, toplumsal muhalefeti ve Kürt hareketini ezmeye dönük kapsamlı saldırılardan gençlik ve akademik alan payına düşeni fazlasıyla aldı. İlerici birikim faşist baskı ve saldırıların doğrudan hedefi oldu.

Üniversiteleri hedef alan saldırganlığın ilk örneği "Barış isteyen akademisyenler"e dönük linç girişimi oldu. Bu süreçte akademisyenlerin bir kısmı tutuklandı, birçoğu üniversitelerin dışına atıldı. Aynı dönem üniversitelerde siyaset yasağı gündeme getirildi. 15 Temmuz darbe girişiminin ardından ise adeta cadı avı başlatıldı. Öncesinde ilerici akademisyenleri hedef alan saldırılar, darbe girişiminin ardından ihraç boyutuna taşındı. Bu süreçte akademide var olan ilerici birikimin önemli bir kesimi tasfiye edildi.

Üniversiteleri hedef alan saldırıların diğer bir boyutu ise devrimci-ilerici öğrencilerin okullardan sürülmesi, üniversite içerisinde siyaset yapmanın yasaklanması, türlü baskı ve zorbalığın üniversite öğrencileri üzerinde yoğunlaştırılması oldu. Boğaziçi Üniversitesi örneğinde olduğu gibi (Afrin işgaline karşı eylem yapan öğrencilerin tutuklanması), dinci-faşist iktidar devrimci ve ilerici öğrencileri sadece soruşturma-uzaklaştırma saldırılarıyla değil, hem polis-yargı-tutuklama terörü ile

hem de eğitim hakkını doğrudan hedef alan saldırılarla etkisiz hale getirmeye çalıştı.

Darbe sonrası süreç AKP'nin üniversite ve eğitim alanına yönelik gerici-piyasacı politikalarının önünün sonuna kadar açıldığı bir dönem oldu. Uzun bir süredir dinci-gerici iktidarın masasında duran planlar darbe süreci ile birlikte pratik saldırganlığa vardı. Üniversiteleri kendi içerisinde ayrıştırarak üç temel alana bölmek, bu yolla sermayenin ihtiyaç duyduğu potansiyelleri doğrudan üniversite zeminlerinde şekillendirmek, rektör atamalarıyla ve üniversite yönetimlerine polisi, valiyi, sermaye çevrelerini katarak üniversitelerin özerkliğine son darbeleri vurmak vb., bu saldırının başlıca unsurlarıydı.

Tüm bu saldırılar karşısında anlamlı karşı çıkışlar yaşanamadı. Tepkisellik ve dayanışma vardı ama saldırıya karşı güçlü tepkiler örgütlenemedi. Elbette dönem tamamen sessiz sedasız geride kalmadı. Örneğin Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü'nde "Gitmiyoruz!" söylemi üzerinden eylemler gerçekleştirildi. Bunun bir diğer örneği "Geri döneceğiz!" söylemi üzerinden İstanbul Üniversitesi'nde ihraç saldırısı karşısında görece kitlesel geçen eylemler oldu. Yine aynı dönem içerisinde Boğaziçi Üniversitesi'nde Afrin işgali gençlik tarafından protesto edildi. Ama bu eylemler daha çok politik kesimlerin ortaya koyduğu sınırlı tepkilerden ibaretti.

Bu sürecin en anlamlı çıkışı, devrimci gençlik örgütlerinden DGB'nin İstanbul Üniversitesi ana kapısı önünde başlattığı direniş oldu. OHAL döneminin ilk direnişiydi bu. Kararlı, ısrarlı ve kendisine yönelen saldırıyı politik manada karşılayan bir direnişti. Daha önce sözü edilen eylemler görece kitleseldi ama bir yerden sonra saldırıyı kabullenen bir çizgide noktalandı. DGB'nin direnişi ise öteki ilerici-devrimci gençlik çevreler tarafından yalnız bırakıldı. Oysa sürecin önemli ilk politik direnişiydi ve gençlik cephesinden anlamlı bir çıkıştı. Yüksel Direnişi ve kamu direnişi, bunun arkasında gelen eylem süreçler oldular. Sahiplenildikleri oranda ise sürecin önemli direniş odakları haline geldiler.

***

Bu bağlamda mezuniyet törenlerine de kısaca değinmek gerekir. Yıllardır özellikle ODTÜ'de gerçekleştirilen mezuniyet törenleri çoğu kere politik gösterilere dönüşüyordu. Baskı ve zorbalığın tırmandırıldığı günlerde, öğrenci gençlik tepkisini bu türden özgün süreçler üzerinden ortaya koyabiliyor. Tam da bu nedenle, ODTÜ'de gerçekleştirilen son 2018 yılı mezuniyet töreni Erdoğan yönetiminin hedefi oldu. Dinci-faşist iktidarı eleştiren ve tepkisini mezuniyet töreninde dile getiren öğrenciler tutuklanarak cezaevine konuldu.

***

2016, 2017 ve 2018 6 Kasım tabloları ise, gençlik hareketinin ne denli gerilediğinin dolaysız göstergeleri oldular. 6 Kasım eylemleri bugün artık neredeyse sadece İstanbul Üniversitesi'ne daralmış bulunuyor. Gençlik hareketinin önemli merkezleri olan Ankara, İzmir, Eskişehir gibi kentlerde artık 6 Kasımlar örgütlenmiyor. İstanbul Üniversitesi'ndeki ilerici-devrimci güçlerin ortaya koyduğu irade, bugünkü koşullarda herşeye rağmen anlamlı bir direnç alanı sayılmalıdır.

***

Geride kalan dönemin öğrenci kitlesine dayalı en güçlü çıkışı, üniversitelerin bölünmesine karşı gerçekleştirilen eylemler oldu. Bu süreç içerisinde özellikle İstanbul Üniversitesi'nin belli fakültelerinde taban dinamizmine dayanan kitlesel eylemler gerçekleşti. Bu çıkış kısmen Ankara Gazi Üniversite'sinde de karşılık buldu.

Gençlik hareketi adına yakın dönemde üniversite merkezli böylesi eylemler pek yaşanmamıştı. Söz konusu gençlik eylemlerinin en temel kusuru ise "akademik kariyer" duyarlılığına dayalı bir tepki olmasıydı. Üniversitelerin bölünmesine karşı ortaya konan tepki ne AKP'nin üniversitelere dönük gerici ve piyasacı saldırılarına, ne de eğitimin niteliğinin düşürülmesine karşı bir muhteva taşıyordu. Öğrenci kitlesinin en geri noktadan,

diplomasının altında hangi üniversitenin adının yazacağına dair kaygıların ürünüydü. Günlere yayılan eylemlerin temel kusuru buydu ama sonuçta kitlesel bir hareketlilikti söz konusu olan.

Politik gençlik örgütlerinin harekete müdahalesi daha çok sürükleniş biçiminde oldu. Hareketi bölmemek ve kitleselliğini zayıflatmamak adına politikleştirme çabasından uzak durdular. AKP gericiliğinin eylemlerin ideolojik olduğu yönlü söylemleri de politik gençlik grupları üzerinde basınca dönüştü. Buradan bakıldığında denebilir ki tek anlamlı müdahaleyi genç komünistler yaptılar.

Normalde her türlü hareketliliğe saldıran, her türlü çıkışı boğmaya çalışan dinci faşist iktidar, bu hareketin üzerine rahatlıkla gidemedi. Toplumsal dinamiklere dayalı çıkışlar karşısında öyle kolayından saldırgan bir tutum izleyemediği bir kez daha görüldü. Nitekim kadın sorunu üzerinden ortaya çıkan duyarlılık karşısında da benzer bir tutum sergilemişti.

Çıkış noktası geri olsa da gençlik içerisinde güçlü bir mücadele potansiyeli bulunduğunu bölünme eylemleri açıklıkla ortaya koydu. Gençlik hareketi en geri sınırlarındayken bile binlerce öğrencinin sokağa çıkması bunun ifadesiydi.

Baskı ve gericilik tırmandırıldığı, hak ve özgürlükler ayaklar altına alındığı için, özgürlük özlemi ve gelecek kaygısı bugün gençlik içerisinde iki temel gündem olarak öne çıkıyor. Keyfi ihraçlar ve okuldan atmalar, siyaset yasakları, dinci-faşist çetelerin üniversitelerde önünün açılması, diplomalı işsizliğin boyutlanması, eğitim hakkının gasp edilmesi, gençliğin eğitimini sürdürebilmek için çalışmak zorunda kalması, eğitim araç gereçlerinin, barınmanın ve ulaşımın her geçen gün pahalılaşması, üniversite yönetimlerinin sermayenin ve devletin eline teslim edilmesi, eğitimin bilimsellikten uzaklaştırılması, tırmandırılan savaş ve saldırganlık politikaları, vb... Tüm bu sorunlar varıp gençliğin gelecek ve özgürlük talepleri ile ilişkileniyor.

Tam da bu nedenle son yıllarda gerçekleşen gençlik eylemlerinin ana talebi ve mücadele ekseni özgürlük ve gelecek oldu. Genç komünistlerin daha Haziran Direnişi'ni takip eden günlerde uzun soluklu bir mücadele hattı olarak saptadığı özgürlük ve gelecek ekseni, gelinen yerde gençliğin geniş kesimlerinin çeşitli talep ve özlemlerini kapsayan bir çerçeveye oturmuş bulunuyor. Bu nedenle özgürlük ve gelecek, önümüzdeki uzun soluklu mücadele döneminin ana şiarları olmaya devam edecektir.

(...)

Gençlik Komisyonu
Aralık 2018

Sınıf ve kitle çalışmamız...

(Baştarafı s.24'de)

amaca en uygun ve verimli alanıdır. Bu alana daha sistemli yüklenmeli, çeperimizdeki güçleri parti ile daha ileri düzeyde buluşturmanın yol ve yöntemleri üzerine yoğunlaşmalıyız. Bu alandaki başarı ölçüsünde partinin sınıf kitleleri içinde daha geniş bir ilişki ağına kavuşması, böylece saflarına yeni güçler kazanması olanaklı hale gelecektir.

Dağılan ve geniş kesimlere yayılan bir çalışma, bugünün sınıf hareketi gerçekliği karşısında güç biriktirmez. Sınıfa nüfuz etmek ve güç çıkarmak, yoğunlaşma ve derinleşme sorunudur. Niceliksel darlığı aşmanın yolu niteliğimizi yükseltmekten ve faaliyetin hedefleri üzerinden derinleşmekten geçiyor.

Propaganda-ajitasyon faaliyetimizin merkezinde öncelikli olarak sınıf kitleleri var. Partimiz sınıfa dönük çok sayıda araç ve yöntemle sistemli bir seslenme-uyarma faaliyeti yürütüyor. Bu faaliyeti her açıdan güçlendirmeli ve zenginleştirmeliyiz. Yanı sıra propaganda-ajitasyon çalışmamızın gençlik ve emekçi kadın gibi mücadele dinamikleri üzerinde de etki yaratacağını gözetmeli, bu alanlara da olanaklar ölçüsünde partinin ajitasyon-propagandasını ulaştırabilmeliyiz.

TKİP VI. Kongresi tutanakları...

Sınıf çalışmasının sorunları

Ym: 12 Eylül askeri faşist darbesi sınıf hareketinde de büyük bir kırılmayı işaretler. Devrimci hareket gibi sınıf hareketi de 12 Eylül'de ağır bir yenilgi aldı, kazanımlarını büyük bir bölümüyle yitirdi. '89 Bahar eylemlerini bunun yarattığı birikim üzerinden anlamak gerekir. *"Sınıf Hareketinin Son Yirmi Yılı"* konulu komisyon metni 1999 yılını, mezarda emeklilik ve tahkim saldırısına karşı gelişen eylemlilik dalgasının kırılmasını başlangıç noktası olarak almış görünüyor. Süreci '89 Bahar eylemlerinden almak daha açıklayıcı olabilirdi. Toplamdan bakıldığında, o günden bu yana sınıf hareketi, yer yer gösterdiği toparlanma çabalarına rağmen, temelde geriye gidiyor. Bahar eylemlerinin zirve noktası olan Zonguldak yürüyüşünün Mengen barikatlarını aşamaması, hemen arkasından Irak müdahalesi, hareketin satılması, vb...

Ondan sonra hareketin parça parça gerilemeye karşı direndiğini görüyoruz. Yoğun tensikat dalgasına rağmen bu süreç '90 yılların ortalarına kadar canlı bir şekilde sürüyor. Bizim bu dönemi inceleyen kapsamlı bir metinlerimiz var. Dikkatle bakıldığında, bu açıdan önemli değerlendirmelerimiz olduğu görülebilir. Bugünü anlamak için o döneme ait değerlendirmelerimize dönüp bu gözle yeniden bakılmalı.

Bundan sonraki süreçte hareket birleşik karakterini kaybediyor. Sendikal bürokrasinin malum durumu, öncülerin büyük bir tensikat saldırısı ile biçilmesi, içindeki siyasal öznelerin dışa atılması, reformizmin etkisi, vb. Metin bunların hepsini işliyor aslında. Her şeye rağmen hareket '99 mezarda emeklilik eylemlerine kadar az çok birleşik yapısını koruyor. Ancak gerileyen bir sınıf hareketi sözkonusu. İleriye çıkamıyor, sorunlarını aşamıyor, belli cenderelerden çıkamıyor.

Bugün ise geleneksel sendikal hareketin bozucu etkisine rağmen artarak devam eden sosyal yıkım saldırılarına tepki olarak gelişen, geleneksel sendikal hareket içerisinde, onun kontrol ettiği mevziler içerisinde şekillense bile tarz, biçim ve yöntem olarak bununla çatışan, hatta yer yer bunu aşmaya yönelen ama bunu başaramayan tekil mevzi direnişler, hareketin esas görünümünü oluşturuyor. Bizim alttan alta mayalanıyor dediğimiz gelişme budur.

Eylemler genelde sendikal biçimler içinde ve sendikal bürokrasinin denetimi altında ortaya çıkıyor. Ama özellikle son beş-altı yıla baktığımızda, bilincinden ve kapasitesinden bağımsız olarak, sendikal bürokrasiyle belli çatışmalara girdiği ve onu aşmaya çalıştığı da görülebiliyor.

Greif bunun en ileri örneği oldu kuşkusuz. Ortaya koyduğu bağımsız inisiyatif ve gösterdiği eylem kapasitesi düşünüldüğünde, sınıf hareketinde bir dönüm noktasıdır. Bu, alttan alta yaşanan mayalanmanın bir devrimci öncü güçle buluştuğu, böyle bir müdahale ile tamamlandığı durumda işçilerin ortaya koyabileceği kapasiteyi göstermektedir. Etkisinin halen sınırlı kalması, sınıf hareketinin yapısal sorunlarıyla ilgilidir. Bu yapısal sorunların çözümü için yapılması gerekenin ne olduğu ortaya koymuş ama aynı zamanda hareketin mevcut düzeyinin sonuçlarına gerisin geri takılmıştır. Sınıf hareketinin güçlü olduğu

durumda bunun yaşanması başka türlü olur, bugünkü parçalı, dağınık, bilinç ve örgütlenme düzeyi geri diye tanımladığımız tabloda başka türlü olur.

Sonrasında metal fırtına geldi, bir kez daha sınıf devrimcilerinin öncü müdahalesinin bir ürünü olarak. Bu türden çıkışların bizim müdahalemiz üzerinden ortaya çıkması kuşkusuz rastlantı değildir. Ama öte yandan biz sadece kendi müdahalemize dayanarak hareketin yapısal sorunlarını çözemeyiz. Tıkanmış mücadele kanalarını açmak için daha kapsamlı bir yönelim gerekli. Sınıf hareketinin kendiliğinden dinamiklerle bu süreçleri geride bırakma kapasitesi gösteremeyeceği yeterince açıktır. Bugün hareketin birleşik zeminlere ve politik bir yönelime ihtiyacı var.

Durumun az çok farkında olan ve mücadeleci arayışlara giren öncülerin yan yana geleceği zeminler örgütlemek, bunların bugünkü darlığına takılmadan bunun için güçlü bir çaba ortaya koymak, günün önemli görevlerinden biridir. Bu çarkın içinde gedikler açan, yapılması gerekeni pratik olarak etkili bir biçimde gösteren Greif türü örnekleri çoğaltmak bir başka önemli görevdir.

Sınıf hareketine politik müdahale

Cr: Sınıf hareketinin mevcut tablosu üzerine hazırlanan metinde üzerinde önemle durulması gereken birçok noktaya işaret ediliyor. En önemli noktalardan biri, müdahale ettiğiniz zemini doğru tanımlayamadığınız, gerçekliğini yerli yerine oturtamadığınızda, isabetli bir müdahalenin de mümkün olmadığı. Biz gerçekte sınıf hareketinin verili durumuna ilişkin her zaman açıklık taşıdık. Yılları bulan değerlendirmelerimiz bunun tanığıdır. Son olarak Metal fırtına vesile edilerek bu konuda ayrıntılı tartışmalar yapıldı. Sınıf hareketinin tablosu konusunda esasa ilişkin bir belirsizliğimiz olmadı bugüne kadar.

Ama sunumda da dile getirilen önemli bir husus var. Sınıf hareketinin bir süreklilik kazanamaması ve bir birikim yaratamaması sorunu. Bu bizi en çok zorlayan temel sorun alanlarından biridir.

Sık sık yaşanan kırılmalara rağmen, her dönem yine de sınıfın belli kesimleri çıkış arayışları içerisinde oldular. Önderlik boşluğuna rağmen anlamlı direnişler de yaşanabildi. Ama belli bir noktadan sonra sınıf hareketi kısır bir döngüye girdi.

Metal fırtına sürecinin deneyimleri bize gösterdi ki, sınıf kitleleri gerçekte bize görünenin de gerisindedir. Müdahale edeceğimiz zemin, bizi epeyce zorlayacak bir zemindi, bu daha gözle görülür biçimde açığa çıktı.

İşçiler yaşadıkları sorunları aşma çabası içinde -sendikalaşma eğilimidir, işten atmalara karşı direnişlerdir, vb.- birtakım eylemlere girişseler bile, bunlar önemli ölçüde yenilgiyle sonuçlanıyor. Geriye anlamlı bir kazanım bırakamıyor. Sorun maddi kazanımlar sorunu da değil. Burada önemli olan, bir mücadele birikiminin yaratılamamasıdır. Bu mücadeleler üzerinden sınıf hareketinin güç biriktirememesidir. Bu sınıf hareketine müdahalede gözetilmesi gereken önemli bir husus.

Müdahalemizde öncelikli olan, tekil direnişler ya da sendikal örgütlenmeler üzerinden belli başarılar kazanmak değil. Sınıfa politik olarak müdahale edemediğimiz, öncülük potansiyeli taşıyanlara ulaşıp bilincini geliştirmek planında belli adımlar atamadığımız, onları belli mevziler üzerinden kucaklayamadığımız sürece, mevcut tablo üzerinden yol almak kolay değil. Biz belli direnişlere önderlik etsek bile, sendikal çalışmalarımız üzerinden belli mesafeler alabilsek bile, bunu güvenceleyecek bir birikim ve süreklilik sağlanamadığı koşullarda, yaşanan kısır döngü de aşılamayacaktır.

En ciddi zorlanma alanımız bu. Metal fırtına gerçekten de çok büyük bir eylemlilikti. Ama işçilerin bilinci ile eylemi arasında çok büyük bir açı farkı vardı. Sonraki süreçte, "metal fırtına sonrasında hiçbir şey eskisi gibi olmayacak" vb. değerlendirmeler yapıldı. "Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak" demek, kendi başına bir şey demek değil gerçekte. Siz

metal fırtına sürecine anlamlı bir biçimde yön verdiğiniz halde, sonuçta süreçten sınırlı da olsa belli kazanımlarla çıkılamıyorsa, burada ciddi bir sorun alanı var demektir. Bu, metal TİS süreçleri açısından da geçerli ve sınıf hareketinin verili gerçekliğinden bağımsız değil. Gerçekliği doğru tanımlamak ve buradan esas yükleneceğimiz alanın ne olduğunu görmek büyük bir önem taşıyor.

Ne: Komisyon metninde sınıf hareketinin tablosu ortaya konulurken nesne-özne ilişkisi doğru formüle ediliyor. Ama kimi zaman bu konuda vurgularımız kaçabiliyor. Parti değerlendirmelerinin, sınıf çalışmamızı ve sınıf hareketinin genel tablosunu ele alırken, özne-nesne ilişkisini doğru tanımlaması önemli. Zira bu çalışmamızı doğrudan etkileyebiliyor. Bazen nesnel durum, sınıf hareketinin geri tablosu, çalışma alanlarındaki zayıflıkların açıklaması olabiliyor.

Bir diğer önemli nokta, bence siyasal atmosferin etkisi daha önplana alınmak zorunda. Ekonomik mücadele kuşkusuz sınıfın öğreneceği, nefes alabileceği bir alan. Ama birtakım örnekler, özellikle son seçim sürecinde kimi işçilerle yaşadıklarımız gösteriyor ki, siyasal atmosfer çok etkili. Siyasal gericiliğin etkisiyle, daha ileride olan, öncü konumda duran işçilerle çok fazla görüşemiyoruz. Bunun nedeni, sizinle kurduğu ilişkideki zayıflık değil. Bu, mevcut siyasal atmosferin altında ezilmesi ile ilgili bir durum. Mevcut geri atmosferin yarattığı zayıflığı kendi gücümüzle ne kadar değiştirebiliriz? Ne kadar zor olursa olsun, bunu kırabilecek alanları isabetle gözetebilmek gerekir. Zira bu hareketin gelişmesini engelleyen en temel alanlardan birisi. Kendi fabrikasında bir eylemli süreç gelişse bile, atmosferin ağırlığından kaynaklı, o gelişen sürece müdahale biçimi de, algısı da ona göre şekillenebiliyor.

Dolayısıyla siyasal gericiliği, siyasal açıdan onu engelleyen alanları daha çok öne çıkartmak gerek. Seçim sürecinde, seçim süreci öncesi görüşemediğimiz bir dizi ilişkide belli bir değişimi gözlemledik. Muharrem İnce'nin mitingleriyle atmosfer değişmeye başladı. Yoldaş, "birer kitle hareketi o mitingler" diyordu. Gerçekten bunun en azından daha ileri, sol, sosyal demokrat işçilerde de hissettik. O işçiler fabrikalarında tartışmaya başladılar, daha çok da Türkiye gündemini tartıştılar. Çünkü bir çıkış görüyorlar. Ama bugün çıkış alanı göremiyor işçiler. Alana müdahalemiz o çıkış alanını göstermek olmalı.

Sınıfa saldırının üç temel unsuru

Nb: Bugünkü sınıf gerçekliği üzerinden tablo metinde genel çizgiler halinde ortaya konulmuş bulunuyor. Bunun Türkiye'nin toplumsal süreçleriyle ilgili bir arka planı var. 12 Eylül'den beri başlayan ve temelinde de neo-liberal saldırıların olduğu bir tabloyla yüz yüzeyiz. Bu bir olgu. Bu tablo durduk yere çıkmadı. Bugün sınıf parçalı, hareketsiz vb. değerlendirmeler yapıyoruz. Bu kendiliğinden bir sürecin ürünü olmadı. Burjuvazinin çok sistemli politikalarının dolaysız sonucuyla karşı karşıyayız.

Neydi bunlar?

12 Eylül'ün ardından gündeme getirilen neo-liberal saldırılar sınıfın salt yaşam koşulları üzerinden sonuçlar yaratmadı. Onun bir sınıf olarak örgütlenmesinin önüne çok çeşitli engeller getirdi. Sınıfın örgütlenmesinin kanallarını tıkadı, atomize etti. Yeni çalışma prensipleri, esnek çalışma, taşeronlaşma vb... Bunun, sınıfın hareket kabiliyetini engelleyen, edilgenleştiren bir saldırı olarak son 25-30 yıldır temel bir rol oynadığının altını çizmek gerekiyor.

İkincisi, sınıfın bir sınıf olarak örgütlenmesinin, harekete geçmesinin önündeki bir diğer engel, 12 Eylül'ün ardından yeniden tahkim edilen mevcut sendikal düzen. Burjuvazinin elinde sınıfı hareketsiz bırakmak, harekete geçtiğinde denetlemek misyonu üstlenmiş bir sendikal düzen karşımızda duruyor.

Bir üçüncüsü, bu nesnel zemin üzerinde, hareketsiz, atomize olmuş, parçalanmış sınıfa

gerici burjuva ideolojilerinin sistemli bir şekilde empoze edilmesi.

Bu üç temel olgu, son 30-40 yıldır sınıf hareketinin mevcut geri durumunu belirliyor. Sınıf hareketini kötürümleştiren, hareketsiz kılan, harekete geçtiğinde bir biçimiyle set kurabilme imkanları sağlayan bu üçlü saç ayağına vurmadan mesafe almak zor. Bu elbette kendi içinde siyasal müdahalelerle olmayacak, temelde sınıfın harekete geçmesiyle birlikte bu ayak bağları aşılabilecektir.

Bu bir olgu, bir nesnel durumsa, o halde biz elimiz kolumuz bağlı oturacak mıyız? Metinde de var, hayır. Mesele hareket halindeki sınıfa müdahalenin dayanaklarını oluşturmak, bir yanıyla nüfuz etmek. Metal hareketi buydu. Metal hareketi bu üç temel sorun alanından, sendikal düzene şu veya bu nedenle öfke duymuş ve ayağa kalkmış bir işçi kitlesinin, açık bir bilince dayalı değil ama birikmiş bir tepkiye dayalı karşı çıkışıydı. Eğer biz öncesinde doğru temellerde nüfuz edebilmiş olsaydık, hareketi bambaşka bir noktaya sürükleyebilirdik.

Biz bu temel sorun alanlarına müdahale edecek dayanakları ve mevzileri nasıl oluşturacağız. Gündelik çalışmamızda bunu nasıl ete-kemiğe büründüreceğiz? Çünkü sınıf mücadelelerinde hareketli süreçler var, durağan süreçler var. Durağan süreçlerde yapacaklarımız ile hareketli süreçlerde yapacağımız müdahaleler aynı olmuyor. Bu dönemde nasıl bir yol izleyeceğiz? Nüfuz alanlarını nasıl oluşturacağız. Yarın gelişecek sınıf hareketi üzerinden sınıfı kötürümleştiren noktalara nasıl vuracağız?

Belki ikinci bölümde bunlara açıklık getirmek gerekiyor. Biz bu nesnelliği kavrayamazsak, işçi kitlelerinin bugünkü gerçekliğini arka planıyla bir yere oturtamazsak, bir yönelim belirlemekte, o yönelimi hayata geçirmekte zorlanırız. Yoldaş yöntem demişti. Biz bugün yönelimi belirler, hareketin içerisinde o yönelimleri geliştirebiliriz. Ama yönelim doğru belirlenemezse, sonuç üretmemiz zor olacaktır.

Ben ek olarak, neo-liberal saldırılar, sendikal düzen ve burjuva gericiliğinin etkisinin döne döne tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

Sınıf hareketinin sorunlarına yoğunlaşma

Ch: Sınıf hareketinin genel tablosu üzerine komisyon metninde, işçi hareketinde büyük bir kırılmayı işaretleyen 1999 yılı başlangıç alınarak, son yirmi yılın sınıf hareketi üzerine bir değerlendirme yer alıyor. Metin bazı bakımlardan yetersiz ama yine de toplamda sınıf hareketine yönelik saldırılar ve bunun yarattığı sonuçlar üzerine anlamlı başlıklar içeriyor. Ben buna ilişkin sorunlara geçmeden önce bir iki özel noktaya değinmek istiyorum.

Devrimci sınıf partisi olmak iddiasındayız. İşçi sınıfı temel çalışma alanımız, iddiamızı ete kemiğe büründüreceğimiz gerçek toplumsal zemin. İşçi sınıfına ulaşmak, işçi kitlelerini örgütlemek, birleştirmek, siyasal mücadeleye çekmek, bu mücadele içinde devrimcileştirmek istiyoruz. Temel stratejik misyonumuz bu. Fakat bunda başarılı olmak, herşeyden önce müdahale nesnesini her yönüyle, tarihsel gelişimi, sosyal-kültürel yapısı, bugüne kadarki mücadeleleri ve deneyimleri açısından yakından tanımayı gerektirir. Geçirdiği mücadele süreçlerini, buradaki üstünlükleri ve zayıflıklarını, olanakları ve sınırlılıkları anlamayı gerektirir. Sınıf hareketinden de öteye, nesnel varlığı ve dağılımıyla, bizzat sınıfın kendisini anlamak durumundayız.

Öte yandan işçi sınıf hareketli, dinamik bir sosyal güç. Özellikle de 12 Eylül'den başlayarak sınıf hareketinin gelişim seyrini ve bugünkü durumunu irdelemeli ve anlamalıyız. Buna yönelik çabalarımız çok yetersiz. Burjuva politikasının bir sürü ayrıntısını tartışıyoruz, buna değerlendirmeler yetiştirmeye çalışıyoruz. Ama asıl müdahale alanımız söz konusu olduğunda, ona ilişkin pek az şey inceliyor, ortaya pek az sonuç koyuyoruz. Partimizin ileri kadroları yayınlarımızda sık sık sınıf hareketinin sorunlarını irdelemeli, çok değişik yönleriyle bu sorunları tartışabilmelidirler. Hareketin ve sınıf kitlelerinin durumunu,

arayışları, sendikal hareket, sendikal bürokrasi, müdahalenin sorunları, çeşitli deneyimler, vb., tüm bunlar sınıf alanında anlamlı bir zemin yakalamak istiyorsak öncelikli gündemlerimiz olmalı.

Partinin genel teorik temelini belirlemiş, Türkiye toplumunu genel çizgiler içinde de olsa çözümlemiş, sonuçta ortaya bir program koymuşuz. Bu toplumsal yapıya köklü devrimci bir müdahalede bulunmak istiyoruz ve bunun da ancak işçi sınıfına dayanılarak başarılabileceğini biliyoruz. Bugün siyasal mücadelede etkin ve işlevli bir rolü, ancak sınıf hareketine etkin müdahalede mesafe alabildiğimiz ölçüde oynayabileceğimizi yineleyip duruyoruz. Tartışmalı olan ve tartışılması gereken, zihnimizi, çalışmamızı, yoğunlaşmamızı buna göre ele alıp almadığımızdır. Ele alıp almadığımızı son üç yılın yayın dökümünden çıkartabiliriz pekâlâ. Parti yayınlarına bu açıdan yansıyanlar, gerçekte ne yapıp yapmadığımızın da en güvenilir göstergesidir. Eğer gerçekten kongreden sınıf hareketine müdahale konusunda anlamlı sonuçlarla çıkacaksak, bunun en temel gereklerinden biri tam da partinin en ileri kadrolarını sınıf hareketinin sorunlarına yöneltmek olmalıdır. Parti yönetim organı, bir bütün olarak partinin bu yönelime sokulmasına önderlik etmelidir. Partiyi sınıf hareketine etkili bir şekilde yöneltebilmenin sorunlarına yoğunlaşabilmeli ve bunun için de sınıf hareketinin ve sınıf çalışmasının sorunları konusunda partiyi eğitip donatabilmelidir. Parti önderliğinin temel sorumluluklarından biridir bu.

1984-1991: Sınıfın taktik karşı saldırı dönemi

Komisyon metnine geçiyorum. 12 Eylül'den önce Türkiye'de büyük bir devrimci mücadele, etkin ve yaygın bir sınıf hareketi vardı. Ama 12 Eylül askeri darbesiyle devrimci hareket ezildi ve sınıf hareketi dizginlendi. 12 Eylül'den çıkış sürecinde, kabaca 1980'li yılların ikinci yarısında, devrimciler olarak biz, sınıf cephesinde ise işçilerin öncü kesimleri iyimserdi.

1984 yılında biz devrimciler henüz zindanlardayken, Ankara'da Türkiye'nin dört bir yanından gelmiş işçi temsilcilerin katıldığı bir Türk-İş toplantısı yapıldı. Nazlı Ilıcak gibi bir gerici bunu yorumlarken, toplantıdan yükselen havayı, "sınıfa karşı sınıf" tutumu olarak özetlemişti. Türk-İş yöneticileri bile ortaya çıkan beklenmedik tepki karşısında şaşkınlığa düşmüşlerdi. 12 Eylül'ün gaspettiklerine karşı bu öfkeli tepkiyi ortaya koyanlar, bizzat onların denetimindeki ve güdümündeki işçi temsilcileriydi. Ama sonuçta bunlar fabrikalardan geliyorlardı ve oradaki atmosferin basıncı altında idiler. Toplantıya yansıyan açıkça bu taban basıncıydı.

Çok geçmeden bunu 12 Eylül sonrasının ilk işçi grevleri izledi. Grev hakkı 12 Eylül darbesiyle alabildiğine sınırlandırılmış olduğu halde, daha ilk adımda, Netaş ve Derby gibi etkisi ve yankısı büyük grevler gerçekleşebildi. Öyle ki biz, tam da o sıralar, TDKP iç ayrışma sürecinde sorunları tartışırken, geçmiş sürece ve 12 Eylül yenilgisine dair köklü bir muhasebe ihtiyacını, direnen Netaş ve Derby işçilerine karşı sorumlulukla ilişkilendirebiliyorduk. O günün iç ayrışma belgelerinden görebilirsiniz bunu.

Çok geçmeden bu hareketlilik 1989'da büyük bir bahar dalgasına dönüştü. Bu işçi sınıfı açısından taktik bir karşı saldırıydı, işçiler kaybettiklerini geri istiyorlardı.

1984 Türk-İş toplantısı, tüm bu süreci ateşleyen bir ilk çıkıştı. Oradan başlayarak 1991'de Zonguldak madenci direnişinin Mengen barikatlarında kırılmasına kadar, işçi sınıfı taktik bir karşı saldırı içindeydi. İşçi sınıfı 12 Eylül askeri faşist darbesi döneminde yitirdiklerini geri istiyordu. Nitekim bu sürecin sonunda belli kazanımlar elde edildi. İşçilerin ücretleri yükseldi, bir dizi hak yeniden elde edildi.

Ama bu çıkış 1991yılı başında büyük bir kırılmaya uğradı. Sermaye sınıfı ve devleti, Irak'a ilk emperyalist müdahaleyi bunun bahanesi olarak kullandı. Savaş var, üretim daralıyor denilerek yüzbinlerce işçi sokağa

atıldı. Çok bilinçli ve sistematik bir tutumla, öncü kuşak işçiler fabrikalardan ve işyerlerinden temizlendi. Sol eğilimli, sınıf bilincine yakın ya da yatkın mücadeleci bir kuşaktı bu. Yaşanan kırılmanın onarılması en zor yanı da buydu.

Dolayısıyla, bir dönemleme yapılacaksa, 1984-91 dönemi, işçi sınıfının taktik bir karşı saldırı dönemi olarak işaretlenmelidir. Bütün bu yıllar boyunca işçi hareketi bünyesinde yıldan yıla büyüyen bir iyimserlik vardı. Tıpkı sol hareketin hızla yeniden toparlanma ve yeni bir devrimci yükselişi yaşama iyimserliği gibi.

1991-1999: Gericilik dalgası ve özelleştirme saldırısı

Mengen barikatlarındaki kırılma burada bir dönüm noktasını işaretler. Körfez savaşı bahane edilerek hareket dizginlendi. Doğu Avrupa'da ve Sovyetler Birliği'ndeki çöküşler ise bir moral yıkımı ve ideolojik dağılmayı hazırladı. Bu çöküş toplamında sola karşı büyük bir cereyana dönüştü. Sovyetler Birliği'nin dağılması, sola ve işçi sınıfının öncü kesimlerine ideolojik ve moral açıdan büyük bir darbe oldu. Sosyalizm dünya ölçüsünde büyük bir güç ve itibar kaybı içindeydi. Kaldı ki burjuva gericiliği dünya ölçüsünde daha '80'li yılların başında karşı saldırıya geçmişti. Doğu Avrupa'daki çöküşle birlikte bu yeni bir gericilik dalgasını tetikledi ve sol hareket büyük bölümüyle bunun altında ezildi. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de... Doğal olarak bunun ağır sonuçları işçi hareketine, özellikle de onun öncü kuşağına yıkıcı biçimde yansıdı. Çok geçmeden bunun üstüne daha bir de Türkiye'ye özgü bir gelişme olarak Kürt sorununun tetiklediği ağır bir şovenizm atmosferi binecekti.

Özetle 1991 sonrası, sınıfın öncü kesimlerinin kırıldığı, işçi sınıfının 12 Eylül sonrasını izleyen karşı atağının boşa çıkartıldığı yeni bir dönemdir. Bu dönemin en önemli özelliklerinden biri, kapsamlı bir özelleştirme saldırısıdır. Yani Türkiye işçi sınıfı hareketi içerisinde çok özel bir yeri olan kamu alanının tasfiyesidir. Bu işletmelerde sendikalarda örgütlü ve iş güvencesine sahip yüzbinlerce işçi çalışıyordu. Özelleştirme saldırısı aynı zamanda bu gücün tasfiyesi anlamına geliyordu.

Ankara'da gerçekleşen merkezi eylemlere iki de bir taşınan işçiler temelde bunlardı. Görünürdeki amaç özelleştirme saldırısını püskürtmekti. Gerçekte ise eylemleri organize eden sendika bürokrasisi bu konuda tümüyle umutsuz ve teslimiyetçi bir tutum içindeydi. Saldırının püskürtülebileceğine zerre kadar inanmıyordu. Oysa işçiler başta işleri olmak üzere sınırlı kazanmalarını kaybetmek istemiyorlardı. Öfke, tepki ve arayış içerisindeydiler. Sendika bürokrasisi işçiler üzerindeki denetimini korumak için buna bir karşılık vermek durumundaydı. Nitekim biz bunu o günlerde, hava boşaltmak eylemleri olarak tanımlıyorduk. Ankara'ya defalarca ülkenin dört bir tarafından yüzbinlerce işçi taşındı. Merkezi işçi eylemleriydi bunlar; özelleştirme saldırısına ve onu tamamlayan politikalara tepkinin ürünüydüler.

1999'a kadar bu oyalamaca böylece sürdü. Bu tarihte işçi sınıfı hareketi beklenmedik büyük bir canlılıkla kendini yeniden gösterdi. Ülke çapında bir eylem dalgası baş gösterdi ve genel grev tartışması çok somut olarak gündeme geldi. Türk-İş'in o zamanki genel sekreteri Şemsi Denizer, genel grevi talebinin sözcüsü oldu. Tam da bunu Türk-İş yönetimine karşı dile getirdiği günlerde, Zonguldak'ta güya sıradan bir insan tarafından beklenmedik bir biçimde öldürüldü. Bunu 19 Ağustos büyük depremi izledi. Şemsi Denizer 6 Ağustos'ta öldürüldü ve İzmit depremi 19 Ağustos'ta meydana geldi. O büyük eylem dalgası da böylece kırılmış oldu. Türkiye işçi sınıfı o günlerde güçlü bir çıkış yapacak gibi görünüyordu. Dizginlenemeyen bir öfke, Türkiye'nin dört bir yanında günden güne büyüyen bir eylem dalgası içindeydi. Ama bu büyük kabarış depremin yıkıntıları altında kaldı.

Böylece yeni bir kırılma tarihi olarak 1999 Ağustos'una işaret edebiliriz, ki Komisyon metni bu tarihten sonrasını, yani son yirmi seneyi ele alıyor.

Bu arada tam da o sıralar İmralı üzerinden

Kürt hareketindeki kırılma, bunun toplumsal muhalefete ve sola yansımaları var. İmralı teslimiyeti, bir kesiminde özellikle olmak üzere solda genel bir kırılma yarattı. Düzen büyük bir özgüven kazanınca genel olarak sol çok zayıf bir duruma düştü.

1999 sonrası sınıf hareketi

Bundan sonra özelleştirme saldırısına karşı yıllara yayılan eylemler var. TEKEL eylemleri var. Ardından etkili bir SEKA mücadelesi var. Her bir sektör ya da işletmeler ağı teker teker hedef alındı ve sonuca böylece gidildi. Ankara'daki son büyük TEKEL direnişi gerçekleştiğinde, artık işletme olarak TEKEL kalmamıştı. İşçiler kazanılmış haklarını korumak ve yeni iş talebi için mücadele ediyorlardı.

1999'dan 2003-2004'lere kadar olan döneme daha somut olarak bakmak gerekir. Ecevit hükümeti döneminde yaşanan büyük 2001 ekonomik krizi ve buna bağlı olarak gündeme gelen büyük sosyal yıkım saldırısı var. Buna karşı koyamadı işçi sınıfı. Kriz dönemi büyük bir tasfiye dönemiydi aynı zamanda. Sanayide müthiş bir daralma dönemiydi, büyük tensikatların önünü açan, yüzbinlerce işçiyi sokağa atan...

2002 sonrasında bir tarafta çeşitli mevzi direnişler var, özellikle tekstilde kendini gösteren. Zaman zaman çoğalan sendikalaşma eğilimleri, bunun yol açtığı işten atmalar ve buna karşı direnişler var. Yanı sıra özelleştirmeler yoluyla kamu alanındaki büyük tasfiyenin son çarpışmaları var. SEKA, TEKEL, Paşabahçe, termik santraller vb... Bir taraftan '91 kırılmasının ardından kamu işletmelerine yönelik özelleştirme saldırısının son evreleri yaşanıyor, son kaleler düşürülüyor, işçi bölüklerinin buna son bir direnci var. Öte yandan, özel sektörde basit hak arama mücadeleleri ve sendikalaşma çabalarına yönelen saldırılar karşısında çeşitli mevzi direnişler var. Mevzi direnişler büyük ölçüde bu dönem öne çıktı.

Birleşik hareketi yaratan, sermayenin merkezi plandaki saldırılarının kamusal alandaki etkileriydi. Sınıfın öteki kesimlerini ve kamudaki öteki işkollarını etkiliyordu. Herkes sıranın kendisine geleceğini biliyordu çünkü. Bu direniş özel sektör alanlarını da etkiliyordu. Büyük Ankara eylemlerine her alandan katılımlar oluyordu.

Yeni dönemde de daha çok mevzi direnişler var. Özel sektör bünyesinde hak arayışları, sendikalaşma çabaları, tensikat saldırıları, çeşitli yerlerde mevzi direnişlere yol açıyor. Bugünün esas görünümü halen de bu. Bunu bozan metal işçilerinin TİS dönemleri ve bir dönem yanısıra Ocak zamları oluyor. İşkolu düzeyinde sözleşme zamanında MESS'in bir dayatmasıydı ve o bunu metal işçisine karşı hep bir silah olarak kullandı. Ama bu artık işçi sınıfı için de bir olanağa dönüşebiliyor. Sendikalarda örgütlü metal işçileri kitlesi ortak bir hassasiyet yaşıyor ve birleşik eylem olanağı yaratabiliyor. 1998'de ve 2015'te olmak üzere bunun sendika bürokrasisini aşan iki patlamaya dönüşebildiğini de biliyoruz.

Son 30-35 yıl üzerinden baktığımızda, dönemleme açısından görebildiğimiz tablo böyle.

Bu özetleme şuraya bağlanabilir: Bir görevlendirme yapalım. Daha somut bir inceleme üzerinden, yapmaya çalıştığımız dönemlemenin daha somut bir tablosu çıkartılsın. Merkezi toplu eylemler, sektörler ve tek tek direnişler üzerinden yapılabilmeli bu. Her bir sürecin etki ve sonuçlarına yeni bir gözle bakılsın. Bu inceleme aynı zamanda, başından itibaren bizim sınıfa müdahalede etkin olduğumuz durumların toplu bir dökümüyle de birleştirilsin. Biz daha ilk yıllardan itibaren sınıf hareketine yönelik olarak bugün birçok yeni yoldaşımızın bile bilmediği çok şeyler yaptık. Bir dizi fabrikada eylemli inisiyatifler ortaya koyduk. Bunların genel bir dökümünü yapabilmeliyiz. Hareketimizin ve ardından partimizin sınıf hareketine eylemli müdahale alanında önemli bir birikimi var. Greif ve Metal Fırtınası bu sürecin yalnızca en son halkalarıdır. Önerdiğim inceleme ve dökümler, sınıfa etkili bir müdahale çabasının bir parçası olarak ele

alınmalıdır.

Gündemdeki saldırılar ve sınıf hareketi

Nb: Özellikle '90'lı yıllardan sonra özelleştirmeler, sınıfın genelini kesen saldırılar, toplamında sınıfı birleştirici bir eksen olabiliyordu. Bugün de burjuvazinin masasında sınıfın toplamını hedef alan gündemler var. Mesela kıdem tazminatı gibi...

İşçi sınıfı örgütsüz ve dağınık, sendikal anlamda çok küçük bir kesimi örgütlü. Ama böylesine genel bir saldırıya hazırlık yapmak önemli. Metinde SSGSS çalışmasına, o genel saldırılar karşısında oluşturulan müdahaleye dair vurgular var. Buna şimdiden açıklık getirmek gerekir. Kıdem tazminatı ile ilgili şu ana kadar çok anlamlı bir şey yapılmadı. Ne sendikal cepheden ne de başka cepheden. Ama gündeme geldiğinde, tepkiye konu olması yüksek bir ihtimal.

Ch: Kıdem tazminatı var, yanısıra grev hakkının fiilen gaspı var. Bunların gündemleştirilmesi gerekir. Saraçhane Mitingi Türkiye işçi sınıfı hareketinin önemli dönüm noktalarından biridir. Temel talebi grev hakkıdır. 1946'dan o güne kadar sendikalaşma hakkı iyi kötü var, ama grev hakkı yok. Kavel Direnişi'ne kadar hala da yok. Bugünse bu hak işçi sınıfının elinden fiilen alınmış durumda. Grev hakkının fiili kullanımını işçi sınıfının gündemine etkili bir şekilde sokmak zorundayız. Grev hakkı olmaksızın sendika hakkının nasıl anlamsızlaşacağını işçilere anlatabilmeliyiz.

Ym: Sendikal hareket vurgusu, sendikal örgütlenme arayışından öte, genelleşmiş bir sınıf hareketine doğru eğilimlerin zayıf olmasına dairdir.

Elbette yoldaşın vurguladığı nokta önemli. Metnin sonunda da vurgulanıyor; birleşik bir hareket ancak ortak talepler üzerinden biçimlendirilebilir. Doğal olarak sizi ortaklaştırabilecek birtakım taleplerle karşı karşıya kalacaksınız. Eğer bilinçliyseniz, bu durumda sorun kalmaz. Bilinçli değilseniz, sınıf mücadelesinin içinde değilseniz, saldırılarla karşı karşıya kalacaksınız.

Kıdem tazminatı saldırının en önemli başlıklarından bir tanesi. Birlikte bir hat örmeden bu saldırı püskürtülemez. İşçiler bunun farkındalar ama merkezleri yok. Dün sendikal merkezler şu veya bu nedenle, daha çok da özelleştirme saldırısının ürünü olarak merkezi eylemleri örgütlemek zorunda kalıyordu. Şimdi bunu yapacak herhangi bir odak yok.

Bugün bunun imkanları yok oldu denilemez ama çok zayıfladı. Diğer tartışmalardaki vurgular bu açıdan önemli. Küçük de olsa birtakım zeminler inşa edebilmek, ya da birtakım fabrikalardan yaptığımız çıkışlarla toplamı etkilemek ve sarsmak önem taşıyor.

Bu halen sınıf hareketinin en büyük açmazıdır. Sendikal hareket bütün yönleriyle iflas etmiştir. Yapısal sorunları eskiden beri vardı. Türk-İş'i hepimiz biliyoruz. Ama onun bünyesinde sendikal muhalefet hareketleri olurdu, birtakım basınçlar yaratırlardı. Bunlar yok olmaya karşı bir direnişti ve önemli oranda sonuçlandı. Biz böyle bir tablo ile genel saldırılarla karşı karşıya kalacağız. Bütün işçilerin genel grevin gerekliliğini düşündüğü ama hiçbirisinin genel greve inanmadığı bir tabloyla karşı karşıya kalacağız. Krizde de, kıdem tazminatında da... Son kıdem tazminatı saldırısında bunu gördük. Yine de bunu aşan birtakım dinamikler ortaya çıkabilir.

Greif Direnişi ve Metal Fırtına deneyimleri üzerine

"Sınıf hareketinin yakın yılları içinde grev hakkının fiili direniş içinde kullanıldığı iki önemli örnek var önümüzde. Fabrika birimi düzeyinde sarsıcı Greif işgali ve sektörel düzeyde metal işçilerinin büyük yankılar yaratan eylemi. Partimizin adı ve emeği ile sıkı sıkıya bağlantılı bu iki büyük direnişin deneyimleri ve dersleri, işçi hareketi için bugün her zamankinden daha büyük bir önem taşımaktadır. Her iki direniş de yalnızca hakların fiilen kullanılması, yani fiili-meşru mücadele yolunun tutulması bakımından değil, fakat aynı zamanda hain sendika bürokrasisinin hedef alınması ve aşılması bakımından da paha biçilmez deneyimler ve dersler sunmaktadır."

TKİP VI. Kongresi Bildirgesi'nden... / Aralık 2018

I

TKİP IV. Kongresi'nin üç yıl önce ortaya koyduğu perspektif, iki kongre arası dönemde yaşanan gelişmeler ve partinin bu alanda kazandığı yeni deneyimlerin de ışığında, TKİP V. Kongresi'nin çalışmasının ana eksenini oluşturmuştur. Kongremizin temel şiarı, ***"Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!"*** çağrısı, sözkonusu perspektifin somutlanmış halidir. Bu çağrı, partinin devrimci sınıf mücadelesi görevlerine yüklenirken tutacağı çözücü halkayı tanımlamaktadır. Devrimci süreci ilerletmek, devrimci bir sınıf hareketi geliştirmek ölçüsünde olanaklıdır. Bunun ötesindeki tüm yollar, geleneksel solun tüm deneyimiyle de açığa çıktığı gibi, batağa ya da hüsrana götüren çıkmaz yollardır.

"Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!" çağrısında özetlenen, bütünlüğü içinde partinin stratejik bakışı ve taktik yönelimidir. TKİP V. Kongresi ile başlayan yeni dönemde, bu yönelim parti için artık çok daha somut, güncel, acil ve yakıcı bir anlam ve önem kazanmıştır. Parti, sınıf eksenli bir güç odağı olmak hedefini ete kemiğe büründürmek, böylece sınıf mücadelesinde gerçekten etkin bir rol oynamak istiyorsa, bu halkadan sımsıkı tutmak ve bu doğrultuda başarıya kilitlenmek zorundadır.

Partimiz sınıf çalışmasında yılların deneyimine sahiptir, sınıfı artık çok daha yakından tanımaktadır, sınıfla bağları günden güne gelişmektedir. Yakın dönem sınıf hareketi tarihinde gerçek bir kilometre taşı olan **Greif Direnişi** ile toplumsal düzeyde yankı yaratan **Metal Fırtınası**, partinin sınıf çalışması alanında katettiği mesafenin göstergeleri olmakla kalmamış, her biri kendi yönünden son derece önemli açıklıklar sağlamış, böylece partinin sınıf çalışması deneyimini yeni bir düzeye sıçratmıştır.

Greif Direnişi partinin sabırlı ve soluklu fabrika eksenli çalışmasının dikkate değer bir örneği olmuştur. Solun büyük bir bölümüyle ilgisiz boş gözlerle izlediği, her renkten sendika bürokratının ise açık ya da örtülü bir düşmanlıkla karşıladığı bu direniş sınıf hareketine egemen mevcut statükoyu derinden sarsmış, sınıf ve sendika hareketine yeni ölçüler, yeni devrimci kriterler getirmiş, öteki sınıf bölüklerine de hızla ulaşan yeni etkili sloganlar üretmiştir. Greif Direnişi, başarılı bir fabrika çalışması yürütmenin yanısıra, devrimci bir sınıf hareketi geliştirmenin ve sendika bürokrasisine karşı etkili bir mücadelenin sorunları konusunda da parti için son derece önemli yeni açıklıklar sağlamıştır.

Geniş yankılar yaratan Metal Fırtınası ise sınırlı bağlarına ve mevzilerine rağmen, doğru bir politika, isabetli araç ve yöntemler, ve en önemlisi de, cüret ve cesaretle hareket ettiği bir durumda, partinin sınıfın nispeten geniş kesimlerinin hareketlenmesinde belirgin bir rol

oynayabileceğinin somut bir örneği olmuştur. Çok sayıda büyük metal fabrikasındaki onbinlerce işçiyi kapsayarak günlerce fiili grev ve direniş halinde süren bu büyük eylem, bir yandan işçi sınıfı kitlelerinin ideolojik ve kültürel bakımdan düşürüldüğü durumun daha açık biçimde görülmesine vesile olurken, öte yandan bu yapısal zaafa rağmen sınıfın bağrındaki birlik, mücadele, eylem, etkileşim, dayanışma ve örgütlenme yeteneği ve enerjisini göstermiştir.

TKİP V. Kongresi, partimizin adı ve emeği ile sıkı sıkıya ilişkili bu direnişlerin somut deneyimlerini, yarattığı açıklıkları enine boyuna irdeleyerek yeni dönem sınıf çalışmamıza ışık tutacak sonuçlar çıkarmaya çalışmıştır. Tüm partinin bu deneyim ve derslerle en iyi biçimde donatılması ölçüsünde, yeni dönem sınıf çalışmamızın yeni başarıları da güvenceye alınmış olacaktır.

***

Greif Direnişi sınıf hareketinde yeni bir dönemin başladığının bir işareti olmuştu. Onun eylem çığlığı olan **"İşgal grev direniş!"** şiarının sınıf hareketi bünyesinde hızla yankılanması ve yaygınlaşması ve onun tuttuğu fiili-meşru mücadele yolunun onbinlerce metal işçisi tarafından izlenmesi, bu gerçeği kesinleştirmiştir. Sınıf hareketi açısından artık yeni bir dönem başlamıştır. İşçi sınıfının önüne kurulan çeşitli türden barikatları da aşarak kendi tarzında mücadele sahnesine akmasıyla belirlenen bir dönem olacaktır bu. Partimizin görevi bu gelişmeyi her yolla hızlandırmak, onu devrimci bir siyasal mecraya çekmek, devrimci bir çizgide örgütleyip geliştirmek için azami bir çabayı harcamaktır.

TKİP V. Kongresi'nin tüm çalışması bu görevin başarıyla yerine getirilebilmesinin güvencesidir.

TKİP V. Kongresi Bildirgesi'nden... / Aralık 2015

II

Sınıfın somut gerçekliği

Türkiye işçi sınıfını fazlasıyla önemsiyor, bunun gerekçelerini ortaya koyuyoruz. Ama karşımızda bir de bugünkü somut durumuyla bir işçi sınıfı gerçeği var. Sosyal bir varlık olarak güçlü ama bilinci, eğitimi, kültürel değerleri, örgütlülük düzeyi bakımından son derece zayıf bir sınıf gerçekliği bu. Örgütsüz ve bilinçsiz, her türlü burjuva ideolojisi ile sersemletilmiş bir sınıf gerçeği...

Türkiye işçi sınıfı hareketinin yakın dönem tarihi üzerinden baktığımızda, bugün bu açıdan çok büyük bir gerileme var. '70'lerin işçileri, özellikle de metal işçileri, politik bilinç yönünden bugünle kıyaslanamaz ölçüde ileri bir konumda idiler. Metal işçileri ana gövdesiyle dönemin en ileri sendikasında örgütlenmişlerdi ve ilerici-devrimci bilince fazlasıyla açıktılar. DİSK'in militan tabanı büyük ölçüde metal işçilerinden oluşmaktaydı. Bugünse durum temelden farklıdır. Bunun nedenleri konusunda elbet yeterli bir açıklık içindeyiz. Sonuçta dünya çapında otuz yıllık bir gericilik döneminden söz ediyoruz ki, Türkiye'de bunu katmerlisi yaşandı. '80'li yıllarda askeri faşist darbenin önünü açtığı toplumsal gericilik, '90'lı yıllarla birlikte meyvelerini vermeye başladı. Dinsel gericilik ve Kürt sorunu üzerinden azdırılan şovenizm, geniş kitleleri daha da sersemletti. Doğal olarak işçi sınıfı kitleleri de bundan payını aldı, hatta denebilir ki özellikle aldı. Bu bir gerçeklik, bunu bileceğiz ve tüm çalışmamızda gözeteceğiz.

Verili gerilik ürkütücü olabilir, ama üzerimizdeki etkisi ezici olmamalıdır. Sosyal sorunları hisseden, sosyal eşitsizliklere tepki duyan genç bir işçi sınıfımız var. Eğer biz temel fabrikalara yerleşmeyi başarabilirsek, belli bir dönem sabırla, solukla çalışabilirsek, ideolojileri, değer yargıları, kültürel önyargıları ne olursa olsun, biz işçilere güven verebilir ve ardımızdan sürükleyebiliriz.

Greif'te başardığımız tam da bu oldu. Bir grup devrimci öncü işçi, devrimci bir söylemle yüzlerce Greif işçisini ardından sürükleyebildi. İşçiler haftalar boyunca direnişi ileri şiarlar etrafında coşkuyla sürdürebildiler. Haziran Direnişi ile bağ kuruluyor, sermaye iktidarına cepheden vuruluyor, direniş adına peş peşe devrimci bildiriler yayınlanıyordu. Bu olabiliyordu, çünkü direnişi sürükleyen işçi

önderleri devrimciydi ve bizzat eylemin içinde işçilere güven vermişlerdi.

Son metal hareketliliğinde olmayan buydu. Her türlü geriliğin, gericiliğin, geri bilincin ürkütücü bir biçimde ortalığa dökülmesinin nedeni, hareketin önünde devrimci bilinçli işçilerin olmamasıydı. Ama olabilirdi ve gelecekte olabilir de. Devrimci bir çizgide sürükleyebilmek için beşbin kişilik Reno'ya sınıf bilincine ve inisiyatife sahip beş devrimci işçi pekala yeterli. Bunu bize son eylemliliğin deneyimleri açıkça gösterdi. Önderlik yeteneği olan ve işçiye güven veren birkaç işçi önderi, binlerce işçiden oluşan bu koca işletmenin havasını baştan aşağı değiştirebilir. Bunu eylem sürecinin gerçekliği içinde açıkça görmüş olduk. Şimdi daha umutlu, daha güvenli, daha rahat olabiliriz.

Bu elbette günümüz işçi sınıfı gerçeği üzerinde dikkatle düşünmemizin önemini hiçbir biçimde azaltmamalı. Burada kritik bir mesele var, sınıf çalışmasının sorunları gündeminde ele almamız gereken. Biz temel toplumsal gerçekleri en rahat işçilerle tartışılabiliriz. Yeter ki sorunları doğru bir biçimde ortaya koyalım ve buna uygun bir dil kullanabilelim. Dil sorunu, seslenme biçimi özellikle önemli bir sorun. İşçilere hitap ederken çoğu durumda sınıf dili kullanamıyoruz. Son derece soyut politik bir dil kullanıyoruz. Toplumsal gerçekleri, sınıf ilişkilerini, sömürüyü, toplumsal eşitsizlikleri vb., temel alan sınıfsal bir söylem geliştirmeliyiz. Bunu halen gereğince yapamıyoruz. Kuru siyasal söyleme dayalı soyut bir dil kullanıyoruz ve böylece daha ilk adımda işçilerin siyasal gerici önyargılarına çarpıyoruz.

Metal Fırtınası işçi sınıfının mücadele potansiyelini ve nesnel sınıfsal konumundan gelen yeteneklerini ortaya koymuştur. Bilinç bakımından, istemler bakımından en geri bir çizgideki direniş, buna rağmen kısa sürede ülke çapında genelleşebilmiştir. İletişim, etkileşim, belli taleplerin ortaklaştırılması, ruh birliği, dayanışma, birlikte davranabilme ve elbette eylem yeteneği... Bunun böyle olduğunu biliyorduk, somut olarak da görmüş olduk.

Tüm bunlar hareketin kendisinden ve kendiliğinden gelen üstünlükler. Önemli olan bizim harekete ne kattığımızdır. Bilinç ve örgütlenme yönünden ona neler taşıyabildiğimizdir. Sınıfın mücadele içinde devrimci siyasal eğitimi dediğimiz alanda neler yapabildiğimizdir. Sınıfın devrimci eğitimi, mücadele içerisindeki eğitimidir. Bu da devrimci siyasal müdahaleden ayrı düşünülemez. Kendi misyonumuza buradan bakabilmeli ve son metal eylemliliğinin derslerini de özellikle bu açıdan ele almalıyız.

Hareketin engelleri

Sınıf hareketinin engelleri sorunu üzerinde de ciddiyetle durmak zorundayız. En büyük engel, kuşkusuz bizzat **sınıf gerçekliğ**inin kendisidir. Bunun üzerinde durmuş oldum. İkinci büyük engel **sendika bürokrasisi**dir. Partimizin Kuruluş Kongresi'nde bunun üzerinde genişçe ve stratejik bir perspektifle durulmuştur. Dönüp oradaki değerlendirmeleri yeniden incelemek gerekir. Zira ortaya konulanlar bugün her zamankinden daha günceldir.

Orada önemle üzerinde durulduğu gibi, sendika bürokrasisi sendikal olmaktan öteye, temelde siyasal bir engeldir. Sendika ağalarının oynadığı gerici rol dar anlamda sendikal değil fakat tümüyle siyasal niteliktedir. İşçilerin iktisadi çıkarlarını üç ya da beş kuruşa satmaları sorunu değil bu. Asıl misyonları sınıfı kurulu düzen adına denetim altında tutmalarıdır. İşçileri bin türlü yolla gerisin geri bu düzene bağlamalarıdır. Dolayısıyla sendika bürokrasisine karşı mücadeleyi de bu misyon ve kapsam üzerinden ele almak durumundayız.

Karşımızda sendika yönetimleri şahsında gerçek siyasal güç odakları var. Bu durumda sendika bürokrasisine karşı mücadele, aynı zamanda sınıf hareketi bünyesindeki gerici ve reformist odaklara karşı mücadele demektir. Bu nedenle onları çok iyi tanımalı ve onlarla nasıl başa çıkacağımıza çözümler bulabilmeliyiz.

Şu an sınıf hareketinin sırtında ağır bir yük gibi duruyor olabilirler, ama gerçekte fazlasıyla güçsüzdürler. İşçilerin kendiliğinden bir öfke patlaması bile yıkılmaz görünen Türk Metal'i

bir anda temellerinden sarsabildi. İşçileri doğru bir çizgide hareketlendirdiğinizde, bir anda hiçleşen çıkar çeteleri bunlar. Greif'te bunu biz ayrıca gördük.

Biz devrimci bir partiyiz. Doğru bir çizgide hareket ediyorsak, sınıfın çıkarlarını içtenlikle savunuyor ve bunun için varımızı yoğumuz ortaya koyuyorsak, koşulları gözeten isabetli, yöntemli ve sistemli müdahalelerde bulunabiliyorsak, bu gerici güruhlar bizim karşımızda tutunamazlar.

Üçüncü bir önemli engel, **her biçimiyle reformist sol**dur. Liberal işçi politikasının sınıf hareketi içindeki temsilcileridir. Bu engelle bizzat metal sürecinde de bazı çevreler şahsında somut olarak karşı karşıya kaldık. Bunun önemi önümüzdeki dönemde daha da artacak gibi görünüyor.

Parti kongremiz için sınıf hareketi üzerinden tanımladığımız temel bir misyon var; bu sorunlara bu kapsamda değinmiş oluyorum. Devrimci bir sınıf hareketinin gelişiminde elle tutulur mesafeler almanın sorunları bunlar. Herkesin, hepimizin, sınıf gerçeği üzerine, sınıf engelleri üzerine, sınıfa müdahalenin yol ve yöntemleri üzerine, vb. sorunlar üzerine enine boyuna düşünmesi lazım. Parti yolunu ancak bu takdirde gereğince açabilir. Bütün deneyimlerden en iyi bir şekilde öğrenmemiz, onları genelleştirmemiz, partinin tümüne maletmemiz, bütün bunların sağladığı açıklıklarla daha hızlı yol yürümemiz gerekir.

Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!

Ortaya koymaya çalıştıklarımın özü olarak söylüyorum; öyle sanıyorum ki kongremizin şiarı olarak, **"Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!"** çağrısını kullanacağız. Zira herşey gidip devrimci sınıf hareketi geliştirme ihtiyacına, sınıf eksenli bir güç odağı olma hedefinin anlam bulabileceği bu göreve dayanıyor.

Devrimci bir sınıf hareketi! Bize herhangi bir sınıf hareketi değil, fakat devrimci bir sınıf hareketi gerekli. Görevimiz ne edip edip sınıf hareketini devrimcileştirmektir.

Bugünkü haliyle Türkiye işçi sınıfı hala da bir hiçtir. Ama pekala devrimcileşebilir ve devrimcileştiği ölçüde de herşey olur. Türkiye'nin dört bir yanına yayılmış gövdesiyle, nesnel varlığı ile oldukça güçlü bir sınıf. Bileşimiyle fazlasıyla genç ve dinamik bir sınıf, metal süreci bunu bize somut biçimde gösterdi. Bu, bir başka temel önemde üstünlük. Gözü kara olanlar, kararlılıkla kendini ortaya koyanlar, tam da bu genç işçiler.

Bu sınıf devrimcileşirse Türkiye'nin bütün dengeleri bozulur ve her alanda farklı çözümlerin önü açılır.

"Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!", temel şiarımız, temel kaygımız, temel yoğunlaşma noktamız olmalı. İdeolojik tutarlılık açısından, siyasal mücadele açısından, Kürt sorunu açısından, orta sınıf baskısı açısından, boğazlaşmalar içerisinde sürekli kendini tüketen bir bölge olarak Ortadoğu'ya bir çıkış yolu bulabilmek açısından, devrimcileşecek bir işçi sınıfı hareketini tek çıkış yolu olarak görmeliyiz. Türkiye işçi sınıfının ağırlık kazandığı bir sosyal mücadelenin cereyanı, etki ve sonuçlarını kendini çevreleyen tüm bölgelerde gösterecektir. Bundan da kuşku duymamalıyız.

TKİP V. Kongresi Açılış Konuşması'ndan... / Aralık 2015

III

Gelinen yerde tüm yetersizliklerine rağmen partimiz sınıf çalışmasında küçümsenmeyecek bir deneyim ve birikime sahiptir. Son bir yılı aşan süreçte Greif Direnişi, yasaklanan metal grevi ve son metal eylemliliğine müdahalesi, tam da bu deneyim ve birikimin bir ürünü oldu. Sınıf hareketinin gelişimi açısından büyük bir önem taşıyan bu üç eylemli süreç, hem sınıf çalışması alanındaki üstün ve güçlü yanlarımızı, hem de sorunlarımızı, yetersizliklerimizi ve zayıflıklarımızı bir kez daha ortaya koydu.

(...) Metal eylemliliğine daha çok devrimci politikanın, uygun araç ve yöntemleri kullanabilmenin, yanısıra cüretli bir pratik inisiyatif gösterebilmenin olanakları üzerinden anlamlı müdahaleler gerçekleştirdik. Ancak fabrika zemininde kendini önden var eden elle

tutulur bir çalışmadan ve dolayısıyla taban örgütlülüklerinden yoksunluk, doğal olarak müdahalemizin sınırlarını da belirledi.

(...) Metalde yaşanan büyük hareketliliklere müdahalemiz, bu alandaki güç ve olanaklarımızın belirgin sınırlılığına, fabrika eksenli belli mevzilerden yoksunluğa rağmen, devrimci politikanın, bu çerçevede kullanılan araç ve yöntemlerin oynayabileceği rolü gösterdi.

Stratejik fabrikalarda mevziler yaratmanın tayin edici önemi

Greif'daki başarının gerisinde devrimci önderlik müdahalesi ile güçlü bir örgütlü mevzinin yaratılabilmiş olması vardı. Metal eylemliliklerinde ise bu aynı alandaki zayıflığın sonuçları yaşandı. Metal süreçlerine kimi olanaklar ve devrimci politika üzerinden gerçekleşen müdahalemiz çok anlamlı olsa da, büyük metal fabrikalarında mevzilere sahip olamamak, müdahalemizin sınırlarını da belirledi. Stratejik önem taşıyan fabrikalarda yoğunlaşan ve derinleşen, örgütlü mevziler yaratmayı hedefleyen bir çalışmanın tayin edici önemi bir kez daha açığa çıktı. Eğer Bursa'da stratejik birkaç fabrikada bu bakışın yön verdiği bir çalışmayı örgütleyebilmiş, dayanabileceğimiz birkaç elle tutulur mevzi yaratabilmiş olsaydık, süreci ilerletmede bugünkü zorlanmayı yaşamayacaktık.

Kuşkusuz güç ve olanaklarımızın sınırlılığına rağmen sınıf hareketinin önünü açmak açısından tartışmasız bir başarıya imza attık. Ortaya çıkan imkanları değerlendirmek çerçevesinde parti çalışması açısından çok yönlü irdelenmesi gereken bir müdahale pratiği sergiledik. Elbette bir rastlantı olarak değil, sektöre dönük çalışmamız, bunun bir sonucu olarak işçilerle belli bağlara sahip olmamız sayesinde bunu başardık. Fakat izlenen isabetli politika ve kullanılan uygun araçlar ne olursa olsun, sınırlı işçi ilişkileri üzerinden bu çapta bir sürece müdahalenin belli sınırları olması kaçınılmazdı. Oysa temel çalışma alanlarımızda önden iyi hazırlanmış belli mevzilere sahip olabilseydik, müdahalemiz pekala bambaşka sonuçlar yaratabilecekti. (...)

Sınıf hareketine devrimci müdahale

Değerlendirmelerimizde Greif Direnişi'nin sınıf hareketinde yeni bir dönemin önünü açtığı tespitini yaptık. Son bir yıllık süreçte birçok işçi direnişi üzerinden bunu somut olarak görmüş de olduk. Yasaklanan metal grevi sürecinde yükseltilen şiarlar ve ortaya konulan eylem biçimleri, Greif Direnişi'nin sınıf hareketi üzerindeki etkisini dolaysız olarak ortaya koydu.

Metal Fırtınası'nın sendika bürokrasisini devre dışı bırakarak fiili-meşru mücadele yolunu tutması, açılan yoldan başlayan yeni dönemin bir başka göstergesiydi. Ama fabrika zeminine oturan bir devrimci öncü müdahaleden, onun yön verdiği bağımsız taban örgütlülüğü ve inisiyatifinden yoksunluk koşullarında, bu türden eylemlerin sınırlarını ve karşı karşıya kaldıkları sorunları da görmüş olduk. (...)

Sınıf cephesinde son bir yıllık süreçte yaşanan hareketlilik, özellikle de Metal Fırtınası, azgın sömürü ve ağır çalışma koşullarına karşı sınıf saflarında biriken tepki ve hoşnutsuzluğun dışavurumu oldu. Öncelikle Türk Metal çetesine yönelerek bu gerici odağa büyük bir darbe vuran ve toplum çapında etki yaratan metal eylemliliği, aynı zamanda sınıfın bilinç ve örgütlülük planındaki zayıflığını, gerici düzen ideolojileri ile kuşatılmışlığının boyutlarını da tüm açıklığıyla ortaya serdi.

* Son metal eylemliliğinde üretimin durdurulması ve fabrikayı terk etmeme eylemlerinin yayılması, sınıf hareketi cephesinden son derece önemli bir gelişme oldu. Ancak, hiç değilse belli fabrikalarda devrimci önderlik müdahalesine dayalı asgari bir ön hazırlıktan, taban örgütlülüklerinden yoksunluk koşullarında, eylemlilik sürecine belirgin zayıflıklar eşlik etti. Bu zayıflıkları ve buna müdahalemizi irdelemek, geleceğe dönük dersler çıkarabilmek açısından önem taşıyor.

Metalde hareketlilik nesnel dinamikler üzerinden patlak verdi. Türk Metal çetesine karşı yıllardır biriken öfke ve tepki bu kez daha güçlü bir biçimde dışa vurdu. Ancak bilinç ve örgütlenme planındaki gerilik birçok yönüyle eylemliliğe yansıdı. Devletin kolluk kuvvetleri

ve fabrika yönetimi karşısında zayıflık bunun en göze batan örnekleri arasındaydı. (...)

Elbette, zaman zaman yaşadığı çıkışlara rağmen ciddi mücadele süreçlerinden geçmeyen, gerici düzen ideolojileri ile kuşatılmış, devlet, düzen, sermaye gerçekliğine ilişkin ciddi yanılsamalar içinde olan, taban örgütlülüklerinden yoksun bir işçi kitlesinin sergilediği zayıflıklar anlaşılabilir. Bu verili durum, tam da bizim sınıf çalışmamız açısından, sınıfa müdahale pratiğimiz açısından önem taşımaktadır. Bu verilerden çıkarmamız ve bundan böyle çalışmamızda hesaba katınamız gereken önemli sonuçlar var.

Nesnel dinamikler üzerinden patlak veren, asgari bir ön hazırlıktan/örgütlülükten yoksun olan metal türü eylemliliklere müdahalemizde Greif'ta somutlanan örgütlenme ve direniş çizgisinin propagandasını güçlü bir biçimde yapabilmek durumundayız. Önemli olan, bu tür bir müdahaleye o gün için pratikte ne kadar yanıt alacağımız değil, sınıfın bilincinin geliştirilmesinde zamanla oynayacağı roldür. Sınıfın mücadele içinde eğitimi, eylemliliğin kendiliğinden geliştirdiği sınırlı bilinç üzerinden değil, fakat sözü edilen zayıflık ve yetersizliklere sistemli müdahalelerle sağlanabilir.

Metal sürecinde sınıfın eylemi ile bilinci ve örgütlenmesi arasındaki açının büyüklüğü, devrimci müdahalenin olağanüstü önemini ortaya koymuştur. Müdahalemizde elbette bu açıyı gözetmek durumundayız. Ancak verili geriliği gözetmek adına politik müdahale planında yapılması gerekenlerden geri durma zayıflığına düşmemeliyiz. (...)

Elbette sınıfın bilinci eylemli süreçler içerisinde gelişecektir. Ama tam da böylesi süreçlerde devrimci önderlik müdahalesi apayrı bir önem taşımaktadır. Patlak veren bir direnişe ya da hareketliliğe müdahalemizde, geri bilincin ürünü tutumların üzerine kuşkusuz dikkatli bir biçimde gitmeli, fakat zaafları açıkça ortaya koymaktan da geri durmamalıyız.

Metalde üretimi durdurma, fabrikayı terk etmeme verili gerilik koşullarında oldukça ileri bir eylemlilik olsa da, polis denetimini kabullenmek gibi ciddi bir zayıflığın yanısıra, diğer işçi direnişlerinde gözlemlenmeyen başka bazı geri tutumlar da sergilendi. Direnişi kendilerine destek sunan ilerici güçlere kapatma, kapitalist patronları hedef almaktan kaçınma vb. türden yaklaşımların üzerine gidebilmek durumundayız. Sınıfın geriliklerine vurmadan mesafe alamayız.

***

Son üç eylemlilik, işçi sınıfının verili geriliği, gerici düzen ideolojileri kuşatılmışlığı vb. genel değerlendirmelerin ötesine geçip, onun gerçekliğini daha yakından görmemizi sağladı.

Bu eylemliliklerde sınıfın genç kuşakları çok önemli bir rol oynadılar. Dinsel gericiliğin ve şovenizmin açıkça dışa vuran etkilerine rağmen, yaşadıklarının bir kader olmadığının bilincinde olan, azgın sömürü ve ağır çalışma koşullarına boyun eğmek istemeyen, mücadele etine ve direnme eğilimi güçlenen bir işçi kuşağı bu.

Metal sürecinde sosyal medyanın rolü

Metal eylemlilikleri sürecinde işçi birliği sayfasının işçileri etkileme ve harekete geçirme noktasında oynadığı rol, sosyal medyanın kullanımına yeni bir gözle bakmayı gerektiriyor.

Metal eylemliliğine müdahale elbette salt sosyal medya üzerinden sağlanmadı. İşçi birliği gibi bir platform/sektörel çalışma ile fabrikalarla belli bağlara/işçi ilişkilerine sahip olmasaydık, kendi başına sosyal medya üzerinden başarılı bir müdahale gerçekleştiremezdik. Ancak önden de metal işçilerinin ilgi gösterdiği, iletişim halinde olduğu bu sayfa olmasaydı, hareketliliğe yön vermek ve etkisini yaymak da bu kadar kolay olmazdı.

Başlangıçta burjuva medya bir yana sol çevrelerin dahi görmezden geldiği hareketlilik sesini bu sayfa üzerinden duyurdu. Bursa'nın tüm yerel gazeteleri haberlerini işçi birliği sayfasında yeralan haberler, açıklamalar vb. üzerinden verdiler. İşçiler diğer kentlerdeki işçilere çağrılarını buradan yaptılar, mesajların yanısıra resimler, videolar gönderdiler, fabrikalarındaki gelişmeleri aktardılar, vb... Bu sayfa gerçek bir işçi kürsüsü, bilgilendirme, iletişim ve etkileşim aracı haline geldi. Tüm

gelişmeler, eylem haberleri vb. anında sosyal medya üzerinden yayıldı. Eylemliliğin güçlü olduğu süreç boyunca yüzbinlerce insan bu sayfaya giriş yaptı. Sadece işçiler de değil, toplumun çok değişik kesimlerinden insanlar...

Hem işçi birliğinin müdahalesinde hem de hareketliliğin değişik kentlere ulaşmasında ve yayılmasında bu sayfa çok önemli bir rol oynadı.

Böylesine etkili bir araca sahip olan işçi birliğinin bunu ne kadar başarıyla kullandığını ayrıca tartışmak gene de bir ihtiyaç. Fakat sınırlı güç ve olanaklara rağmen son derece anlamlı bir müdahalenin taşıyıcılığını yaptığı tartışmasız. Yeni kuşak genç işçilerin sosyal medyaya duydukları ilgi de bunu kolaylaştırdı. (...)

Sendikal mücadele cephesi

(...) Metalde mevcut sendikalara karşı duyulan derin güvensizlik doğallığında bağımsız sendika yönelimini öne çıkardı. Türk Metal'e tepki üzerinden sendikal demokrasi talebi yükseltilse de, fabrikalarda bunu hayata geçirecek taban örgütlülüklerinden yoksunluk en temelli zayıflık alanı durumunda. Bu zemine oturmayan, gücünü buradan almayan bir sendikal örgütlülük yapısal bir zaafiyetle yüzyüze kalacaktır. İşçi kökenli yöneticilere sahip olmak ve sendikal işleyişe ilişkin ilkeleri formüle etmek bu zaafiyeti önlemek için hiçbir biçimde yeterli değil. Bu konuda açık ve net bir bakışa sahip olsanız da, bunu hayata geçirecek maddi zeminden yoksunluk koşullarında, yeni bir bürokratik bozulma çok geçmeden kendini gösterecektir. Hareketi tabandan örgütleyemediğiniz, ayaklarınızı bu zemine basamadığınız sürece, müdahale imkanlarınızın sınırlı kalması da kaçınılmazdır. Dolayısıyla, sürece müdahalede yüklenilmesi gereken öncelikli halka taban inisiyatifinin açığa çıkarılması, taban örgütlenmesinin oluşturulması ve geliştirilmesi, buna bağlı olarak taban demokrasisinin hayata geçirilmesidir.

Greif Direnişi, taban inisiyatifine ve demokrasisine dayalı bir örgütlenmenin gücünü ortaya koydu. Mevcut sendikal anlayışın ve yapılanmanın temelden aşılarak, sendikaların işyerlerine taşınması gerektiğini gösterdi. Sendika demek, herşeyden önce fabrika bünyesinde tabandan örgütlü bir işçi yapısı demektir. Böylece "söz, karar ve yetki"nin işçilerde olması demektir. Buradan mesafe alamayan her sendikalaşma girişimi, kaçınılmaz olarak ciddi sorunlarla yüzyüze kalacaktır.

Kuşkusuz partimizin sınıf hareketine müdahalesi temelde fabrika merkezli bir siyasal müdahaledir. Sendikal örgütlenme ve çalışma bunun yalnızca bir alt unsurudur. Ancak sınıf hareketini kötürümleştirerek gelişmesinin önüne gerici bir barikat olarak dikilen sendikal bürokrasi engeli aşılamadan, bu alanda etkili bir mücadele verilmeden de sınıf hareketinin ileriye taşınamayacağı açıktır. (...)

***

Son metal hareketliliği işçi sınıfının eylem yeteneğini bir kez daha ortaya koymuş, direniş kısa zamanda ülke çapında genelleşebilmiştir. Ancak bilinç ve örgütlenme planındaki geriliği, bunun ürünü zayıflıklar çok çarpıcı bir biçimde dışa vurmuştur. Kendiliğinden sınırlar aşılamadığı koşullarda bu gerilik elbette anlaşılabilir. Fakat "anlaşılır" olması, hiçbir biçimde bu geriliğin üzerine gitmede zayıflığa yol açmamalıdır. Sınıfın özellikle de harekete geçtiği/geçirildiği süreçlerde bizim katacaklarımız, dolayısıyla devrimci müdahale, çok daha büyük bir önem kazanmaktadır. Sınıf hareketine devrimci müdahale, mücadelenin sıcaklığı içinde sınıfın devrimci siyasal eğitimini geliştirmek dediğimiz tam da budur, bunu gerektirmektedir.

Sınıfın devrimci siyasal eğitimi, eylemlilik/mücadele içerisindeki eğitimidir. Sınıf kitlelerini ancak pratik içinde ve kendi öz deneyimleri temelinde eğitebiliriz, kökleşmiş önyargılarını ancak pratik içinde kırabiliriz. Kendi başına sosyalist propagandayla, söylemlerle bunu elbette başaramayız. Ancak bu devrimci propagandanın önemini ortadan kaldırmamakta, sadece onun eylemle birleşmesi gerektiğini anlatmaktadır. (...)

TKİP V. Kongresi Sınıf Çalışmasının Sorunları Sunumu'ndan... / Aralık 2015

Sınıf çalışmasının bazı sorunları

Nilgün Eren

Temel hedefleri hep gözeten bir taktik politik esneklik!

Stratejik hedeflerde netlik, bu hedeflere ulaşmada gereken taktik esneklik gösterilemediği koşullarda, kendi başına bir üstünlük değildir. Taktik politika sorunu doğru bir bakışla ele alınamadığında, "stratejik hedefler"e bağlılık bir ayak bağına bile dönüşebilir. Gri teori yaşamın yeşil ağacını perdeleyerek, tüm çabalarımıza rağmen hedeflerimize yürümemizi zora sokabilir.

Devrimci bir sınıf hareketi geliştirme hedefinde mesafe almak, özellikle de bugünün koşullarında, politika planında, yol, yöntem ve araçlarda esneklik gösterilmeden başarılamaz. "Esneklik" adına liberalizm ya da oportünizme kapı aralamak elbette mümkündür. Nitekim bugün sınıf hareketinin geriliğinin yarattığı basınç yer yer böyle bir zaafiyetin şu ya da bu düzeyde kendini göstermesine yolaçabilmektedir. Ama öte yandan "ilkeler" adına sergilenecek sekterliğin de bizi kısır bir döngüye mahkum edeceğini unutmamalıyız.

Temel hedefleri hep gözeten, hedeflere yürümeyi kolaylaştıran bir taktik politik esneklik! Esnek araçlar ve politikalar üzerinden sınıfa müdahale, sınıf hareketinin verili koşullarında bugün apayrı bir önem taşıyor. Kaldı ki, sınıfa müdahalede bugün kullanmakta olduklarımızın yanısıra, her bir yerel alanın özgünlüklerine bağlı olarak da esnek araç, yol ve yöntemleri yaratıcı bir tarzda kullanabilmek gerekiyor. Burada temel önemde nokta, devrimci bakışaçısını yitirmemek, temel hedefleri her adımda gözetmeyi başarabilmektir.

Sorunun bir yönü tutarlılık, diğer yönü ise ideolojik birikim ve donanımla ilgilidir. Söylem planında aynı şeyler savunuluyor gibi görünse de, somut politikalar üretme, saptanmış politikaları uygulama ya da somutlama planında yaşanan zorlanmalarda ideolojik kavrayış ve birikim planındaki zayıflıklar küçümsenemeyecek bir rol oynayabilmektedir.

Esnek örgütler ve siyasal propaganda sorunu

Esnek örgütlenmeler ve araçlar üzerinden müdahale ile siyasi propaganda ilişkisinin doğru ele alınamaması, bir başka önemli sorun alanıdır. Sınıfa müdahaleyi ekonomik ve politik olarak farklı düzlemlerde müdahaleler olarak kategorize eden ya da aşamalar olarak sıraya koyan mekanik bakış açısının etkili bir bütünsel müdahaleyi güçleştirdiğini hep vurgulasak da, pratikte yaşanan zorlanma bakışaçısı planında yaşanan zayıflıklarla birleştiğinde, sorunun aşılması güçleşmektedir.

Esnek araçlar üzerinden sınıfa müdahale, önceliği ekonomik ajitasyona vermek, siyasal propaganda-ajitasyonu ikinci plana atmak anlamına gelmiyor. En sıradan bir ekonomik sorun bile siyasal propaganda ve ajitasyon açısından büyük bir önem taşıyor. Ancak yıllardır temel değerlendirmelerimizde döne döne altını çizdiğimiz bu gerçeklik pratikte yeterince gözetilemeyebiliyor. Sorunun bir yanı nasıl yapılacağı konusundaki deneyimsizlik olsa da, bakış açısından gelen zayıflıklar da bunda önemli bir rol oynuyor.

Öte yandan, sınıf hareketine "devrimci müdahale" öncelikle politik sorunlar ya da temel politik şiarlar üzerinden müdahale demek değildir. Sınıf hareketini devrimcileştirme ihtiyacına yaptığımız vurgudan yola çıkarak sol söylemler üzerinden politik ajitasyonu öne çıkarmanın, yerli yersiz devrim ve sosyalizme ilişkin temel şiarları yükseltmenin, esnek araç ve örgütlenmelerin kendi rolünü oynamasını güçleştireceğini unutmamak gerekiyor.

Yapılması gereken, somut olgulardan yola çıkılarak mevcut düzenin eleştirisidir, sınıf ilişkilerinin ve düzen gerçeğinin bilince çıkarılmasıdır. Ücret sorunu, işten atmalar, meslek hastalıkları, iş cinayetleri, yemek sorunu, servis sorunu, vb., vb., sorunlar üzerinden işçiler hareket geçirilirken, bunun kapitalist sömürü düzeninin güçlü bir eleştirisiyle birleştirilebilmesidir. Esnek araçlar üzerinden "devrimci müdahale" temelde budur. Bu ve benzeri sorunlardan yola çıkılarak, bu sorunların gerisinde özel mülkiyete dayalı düzen gerçeği, sınıflı toplum gerçeği, sermaye devleti gerçeği vb.'nin yattığı döne döne anlatılamadan, bu sorunlar üzerinden işçiler mücadeleye çekilemeden, soyut ve kuru bir sosyalizm propagandasıyla politik bilinci geliştirmede başarı sağlanamaz.

Önemli bir çözücü halka: Birikim ve donanım

Sınıfa "devrimci müdahale" adına giderek kalıplara dönüşen sol söylem ve sloganlarla, tersinden de "taktik politika" adına sınıfın geri düzeyine uyum sağlayan tekyanlı müdahalelerle, saptanan politikalara tabi kılınamayan, kendi içinde amaçlaşan yol, yöntem ve araçlarla, hedeflerimize uygun bir çalışmayı örgütleyip ilerletmeyi başaramayız. Politikaların somutlanması ya da saptanan politikaların uygulanmasında yaratıcılık ve inisiyatif elbette önemlidir. Ancak kendi içinde bir yaratıcılık ve inisiyatif tartışmasıyla yetersizliklerin aşılamayacağı da açıktır.

Sınıf çalışmasında bütünsel bir faaliyetin örgütlenebilmesi, yol, yöntem ve araçların politik hedeflere tabi bir biçimde ele alınabilmesi, yaratıcı ve inisiyatifli bir çalışma vb., marksist bakış açısının edinilmesi, temel perspektiflerin içselleştirilmesiyle başarılabilir. Dolayısıyla, ideolojik-politik kavrayışın derinleştirilmesi önemli bir yerde durmaktadır.

Reform-devrim diyalektiği, demokrasi sorunu-sosyalizm mücadelesi, ekonomik mücadele-politik mücadele ilişkisi, kitle hareketlerine ve mücadele dinamiklerine yaklaşım, nesne-özne diyalektiği, parti örgütü-kitle örgütleri ilişkisi, stratejik hedef-taktik politika vb., vb. konularda içselleştirilmiş bir bakış açısına sahip değilseniz, politik müdahaleye bakışta, somut politikalar belirleme ya da belirlenen politikaları uygulama planında hatalar yaparsınız.

İdeolojik-politik kavrayış ve birikim ise, Marksizme ilişkin soyut teorik belirlemeler ve ilkeler üzerinden değil, bunların pratikte somut olarak nasıl hayat bulabildiğinin kavranması ölçüsünde edinilebilir. Bu yönüyle, yani marksist bakışaçısını siyasal çalışmamızda gerçek bir eylem kılavuzu olarak kullanabilmek açısından, devrimci mücadele tarihimiz ve devrim deneyimleri apayrı bir önem taşımaktadır. Marksizmin cansız ve soyut bir kavranışı değil, marksist bakış açısının yön verdiği somut pratiklerden, yolgösterici deneyimlerden öğrenebilmek sorunudur bu.

Bu ise dönemsel yüklenmelerle değil, parti çalışmasının toplamında planlı, sürekli ve sistematik bir yönelimin konusu haline getirilerek başarılabilir. Partinin uzun bir dönemdir sürdürmekte olduğu eğitim programı bu yönüyle büyük bir önem taşımaktadır. Bunun sağlayacağı birikim ve donanım, siyasal faaliyet kapasitesini güçlendirmenin yanı sıra tarih bilincinin gelişimini, dolayısıyla toplumsal-siyasal süreçleri tarihsel bir perspektifle ele almayı da kolaylaştıracaktır.

Sınıf ve kitle çalışmamız üzerine

K. Ferhat

Düzen siyaseti ekseninde toplum ölçeğinde yaşanmakta olan saflaşma işçi ve emekçileri alternatifsiz bırakmakta, kutuplaştırma siyaseti işçi ve emekçi hareketinin farklı bir yönelime girmesinin ve devrimci bir kanala yönelmesinin önünü kesmektedir.

TKİP VI. Kongre Belgeleri'nde bu durum şöyle tanımlanmaktadır:

"Siyasal olarak baktığımızda, sınıf kitlelerinin önemli bir kesimi, dinci gerici ideolojilerin etkisi altındadır. İşçi sınıfı bilinç düzeyi açısından oldukça geri bir durumdadır. AKP iktidarı döneminde izlenen bilinçli politikaların sonucu olarak işçi sınıfı dikey bir bölünme yaşamaktadır. İşyerinde kapitalist patronuna karşı çıkabilen işçi, öte yandan AKP iktidarının, hatta uyguladığı politikaların savunuculuğunu yapabilmektedir. Geçmişte de 'devlet baba' imajı güçlüyken, bugünkü dikey yarılma, geniş kesimlerin AKP'nin elindeki devletle daha güçlü bağlar kurması sonucunu doğurmuştur." ***(Sınıf Hareketinin Son 20 Yılı)***

Yanı sıra, düzen muhalefetinin son yerel seçimler üzerinden reformist solun bazı kesimlerini kendi platformuna yedekleyerek düzen zemininde saflaştırması da sınıf ve kitle hareketinin devrimci bir mecrada gelişmesini ayrıca zora sokmaktadır.

Öte yandan, sermaye düzeni halen çok yönlü ve derin bir kriz içinde debelenmektedir. Tüm göstergeler krizin önümüzdeki dönem daha da derinleşeceğine işaret etmektedir. Kurulu düzen işçi ve emekçilerin temel sorunlarını yanıt verme imkanlarını hızla tüketmektedir. Servet-sefalet kutuplaşması hızla derinleşmekte, yoksulluk ve işsizlik yaygınlaşarak toplumu çürüten bir evreye doğru ilerlemektedir.

Bu tablo kaçınılmaz olarak sert sınıf çatışmalarına ebelik edecektir. Sermaye sınıfının işçi ve emekçilere yönelik yeni sosyal yıkım programı ile krizin faturasını ödetme planları, sınıf eksenli bir çatışmanın dinamiklerini şekillendirecektir.

Sınıf ve kitle hareketindeki geriliğin yarattığı sorunlar

İçinden geçilen dönemin güçlükleri partimizin sınıf kitleleriyle çok yönlü bağlar kurmasını zora sokmaktadır. Bu nesnel güçlüklerin başında sınıf hareketinin geriliği, işçi sınıfının bilinç ve örgütlenme planındaki zayıflıkları ve toplumsal muhalefetin büyük oranda düzen siyaseti ekseninde saflaşması yer almaktadır.

"Halihazırda işçi sınıfı, son yıllarda gerçekleşen eylemli süreçlere rağmen (metal fırtına vb.), mücadele, bilinç ve örgütlülük düzeyi bakımından belirgin biçimde zayıftır. Ayrı bir sınıf olma bilinci sözkonusu değildir. AKP iktidarının da çok özel çabalarıyla, ciddi bir ideolojik kuşatma altında bulunmaktadır. Sadece fiziki değil ahlaki ve moral olarak da bir bozulma ve çürüme süreci içindedir." ***(Sınıf Hareketinin Son 20 Yılı)***

Bu koşullarda partimiz hem kendi zeminleri üzerinden güç kazanmakta, hem de olduğu kadarıyla kazanılan güçleri kalıcılaştırmakta zorlanmaktadır. Elbette dünden bugüne sınıf çalışmamızın partimize sağladığı kazanımlar ortadadır. Ama bu kazanımları sınıf içinde kökleşme, sağlam bir sınıf zeminine dönüştürmede halen yetersiz kalmaktayız.

Verili gerçekliğin bilincinde olmalı fakat bunu planlı, sistemli ve yöntemli bir yönelimle aşma çabasına yoğunlaşmalıyız. Parti çalışmamız sadece sınıfın öne çıkan güçleri üzerinde değil toplumun farklı kesimleri üzerinde de belli bir etki alanı oluşturabilir, kimi güçleri saflarına kazanabilir. Özellikle gençlik

ve emekçi kadınlar, önemli bir mücadele potansiyeli durumundadır. Bu dinamikleri önemsemek ve ilgi göstermek, fakat özellikle çok yönlü ve yaratıcı müdahalelerle sınıfın öne çıkan güçlerini saflarımıza kazanabilmek durumundayız.

Bu konuda fabrika merkezli çalışma ayrı bir önem taşımakta, zira gerçek mücadele potansiyelleri bizzat üretim birimlerinde şekillenmektedir.

Sınıf çalışmasında derinleşme ve fabrika merkezli konumlanma

Sınıf çalışmasını ilerletebilmek için yıllardır yoğun bir emek harcıyoruz. Bir dizi araç ve yöntemle sınıfa nüfuz etmeye, bu zeminde güç biriktirmeye çalışıyoruz. Gelinen yerde anlamlı bir birikim yaratmış da bulunuyoruz. Greif direnişi ve Metal Fırtına bu birikimin en ileri örnekleri oldular. Buna rağmen üretim birimleri temelinde kökleşmede zorlanma yaşıyoruz. Sınıf devrimcileri olarak özellikle bu alana yoğunlaşmalı ve yaşadığımız sorun alanlarını tanımlayabilmeliyiz.

VI. Parti Kongresi Bildirgesi, sınıf çalışmasının sorunlarını ele alırken, fabrika merkezli çalışmanın önemini vurgulamakta ve yerel örgütlere düşen sorumluluğa dikkat çekmektedir: *"Partinin sınıf çalışması fabrika eksenli bir çalışmadır. Bu, partimizin en başından itibaren özel dikkat gösterdiği bir husustur. Parti sınıf çalışmasına yeni imkanlar ve kolaylıklar sağlayacak çok çeşitli araçlardan, yöntemlerden, müdahale biçimleri ve zeminlerinden en iyi biçimde yararlanmalıdır. Ama tüm bunların gelip bağlandığı ana eksen, şaşmaz biçimde partinin fabrika merkezli çalışması olmalıdır. Öte yandan fabrika eksenli çalışma, yerel örgütün güç ve olanaklarını saptanmış fabrikalara yönelik olarak sistemli bir biçimde seferber edebildiği bir durumda bir anlam taşır, ancak bu durumda gerçekten başarılı olabilir."*

Zira sınıfla organik bütünleşmenin temel alanı fabrikalardır ve çalışmamız henüz bu zemine gereğince oturmamıştır. Sorun bugün için kaç fabrika hücresi örgütleyebildiğimiz sorunu değildir. Sorun, sınıfa yönelik sistemli ve sürekli bir siyasal faaliyetin ortaya çıkardığı etkinin fabrika zemininde nasıl örgütleneceğidir.

Araçlar konusunda yaratıcılık

Bir diğer önemli nokta, sınıfa yönelik müdahalenin yol, yöntem ve araçlarıdır. "Yaratıcı yol ve yöntemler" sorunu devrimci siyasal çalışmanın temel önemde bir sorunudur. Sınıf ve emekçi kitlelerle buluşabilmek ve devrimci müdahalede etkili olabilmek, yaratıcı yol ve yöntemleri geliştirebilmek ölçüsünde olanaklıdır. Bu açıdan hem kendi deneyimlerimizden hem de genel deneyimlerinden öğrenmeyi başarmak durumundayız.

Devrimci siyasal mücadele dinamik bir süreçtir. Dolayısıyla bilinen ve rutin olarak kullanılan araç ve yöntemlerle kendimizi sınırlamak, dinamik süreçlere etkili ve sonuç alıcı bir müdahale imkanını kullanamamak demektir.

Sınıf çalışmasında kullanmakta olduğumuz araç ve yöntemlere bu gözle bakmalı, günümüz koşullarında ne denli amaca uygun olduğunu irdelemeliyiz. Kullandığımız araç, yol ve yöntemler bizi ne kadar sınıfa yakınlaştırmakta, ne kadar yeni temas alanları açmaktadır? Genel propaganda-ajitasyon yöntem ve araçları dışında hangi araç ve yöntemleri işlevli bir şekilde kullanabiliyoruz? Bu ve benzeri soruların yanıtı, çalışmanın bu açıdan tablosuna müdahale imkanı verecektir.

Ne yapmalıyız?

Sınıf içerisinde yürüttüğümüz kitle çalışmasını her adımda eleştirel bir gözle değerlendirmeliyiz. Bizi sınıf kitleleri ile buluşturmayan rutinleşmiş araç ve yöntemlere eğilim göstermemeli, sınıfla temas kurabileceğimiz yol, yöntem ve araçlar üzerine kafa yormalıyız.

Çalışma grubu, çalışma komitesi, eğitim-okuma grupları vb. çeper örgütlemeleri daha geniş ölçekte oluşturulabilmelidir. Çünkü çeper örgütlemeleri partiye güç ve kadro kazanmanın önemli zeminlerinden biridir. Kadrolaşmanın

(Devamı s.5'de)

Devrimci örgüt ve kadro sorunu

D. Demir

Devrimci örgüt ve kadro sorunları, tüm ciddi devrimci parti ve örgütlerde her dönem temel tartışma konularından biri olmuştur. Başta Bolşevik Parti olmak üzere tüm devrimci partiler, dolaysız olarak örgüt ve kadro sorunu konusundaki başarılarıyla ele alınırlar. Marks ve Engels'in teorik çalışmalarının yanı sıra, I. Enternasyonal'de ifadesini bulan örgütsel adımları, mücadelenin yükseldiği süreçlerdeki örgütlü müdahaleleri birbirinden ayrılamaz. Ekim Devrimi'nin tarihsel başarısı Bolşevik Parti'den ve kadrolarından ayrı düşünülemez. Olumlu-olumsuz pratikleriyle Alman Devrimi'nden Çin Devrimi'ne, 20. yüzyılın diğer devrimlerinden Türkiye devrimci hareketinin tarihine, bu örnekler uzatılabilir. "Aslolan dünyayı yorumlamak değil, onu değiştirmektir" temel tezi, bu gerçekliği çarpıcı bir biçimde özetler. "Dünyayı değiştirme" eylemi bizi doğrudan devrimci örgüt ve kadro sorununa götürür.

***

Partimiz, parti öncesi komünist hareketimiz, daha en başından bu konuda açık bir bakışın ve pratik tutumun temsilcisi oldu. Zira bu, paha biçilmez tarihsel deneyimlerin tüm açıklığıyla gösterdiği gibi, devrim ve sosyalizm davasına, marksist teoriye yaklaşımda gösterilen ciddiyet kadar, bir örgütün tutarlılığının da temel ölçütüydü. Partimizin bir dizi temel metninde yer alan, ne kadar ileri bir program ve tüzüğe sahip olursanız olun, çizgiyi hayata geçirebilecek bir örgütünüz ve kadro gücünüz yoksa, bunlar boş sözler olmaktan öteye gidemez vurgusu bundandır.

Partimiz güncel pratiğini buna göre şekillendirmekte, adımlarını buna göre atmaya çalışmaktadır. Her vesileyle bu sorun temel bir başlık olarak ele alınmakta, bu alandaki yetersizliklerimizin üzerinde ciddiyetle durulmaktadır.

Devrim ve sosyalizm mücadelesinde kararlı ve soluklu bir çabanın örgütlenebilmesi, sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına yanıt üretebilecek adımların atılabilmesi, devrimci örgüt ve kadro sorununun çözümünde gösterilecek başarıya sıkı sıkıya bağlantılıdır.

Marksist-leninist bakışın şekillendirdiği devrimci dünya görüşü ve bunun ürünü olan çizgi, bu çizginin yön verdiği ihtilalci örgüt zemini ve nihayet bu zeminde şekillenen, bu zeminin temel yapı taşları ve sürükleyici gücü olarak devrimci kadrolar bir bütünlük taşır. Devrimci kadroların ve bu kadroların oluşturduğu devrimci örgüt zemininin, devrimci çizgiyi yaşam içinde her gün yeniden yeniden üretebilecek bir dinamizmi göstermesi ve sınıflar mücadelesine ideolojik, politik ve pratik müdahaledeki başarısı kritik önemdedir. Bugün komünistlerin önünde bu diyalektik bütünlüğü güçlü bir biçimde kurabilme ihtiyacı yakıcı bir biçimde durmaktadır.

Devrim mücadelesi elbette tek başına "iradi" çabalarla ilerletilemez. Nesnel koşullar son tahlilde iradi müdahalelerin sınırlarını belirler. Nesnelliği yönelik öznel müdahalelerle, kendinizi üretebileceğiniz, deneyim kazanabileceğiniz, güçler ve imkanlar biriktireceğiniz bir zemin yaratırsınız. Ne zaman çelişkiler derinleşir, mücadele arayışları büyür, kendiliğinden patlamalar yaşanmaya başlar, bugünden yaptığınız çok yönlü öznel birikim sizin bunun önüne düşmenizi, doğru yöne kanalize etmenizi sağlar. Yani toplumun temel değiştirici gücü olarak işçi sınıfının nesnel ilerleyişi ile sizin öznel çabanız kesişir. Bu kesişme noktasında misyonunuzun gereklerini yerine getirebilme başarısı sürecin seyrini tayin edecektir.

Parti çalışması, bu kesişme sürecinde ortaya

çıkacak devrimci potansiyeli çok yönlü olarak kucaklayabilecek ve yönetebilecek bir düzeye ulaşma, bunun güç ve imkanlarını biriktirme çabasına yoğunlaşmak durumundadır. Bu elbette o günü beklemeyi değil, bugünden belli alanlar üzerinden nesnelliğe etkili bir müdahaleyi gerektirir. Bu etkin müdahale çabası içinde yetkinleşebilme, bunun araçlarını ve güçlerini oluşturma, doğru ve isabetli politikalar üretebilme ve tüm bunların ete kemiğe bürüneceği devrimci örgüt ve kadrolar, bu kapsamıyla anlam kazanır.

***

Teorinin ve tarihsel pratiğin defalarca kanıtladığı gibi, kritik ve tayin edici bir öneme sahip olan devrimci örgüt ve kadro sorunu, bu önemine uygun bir yönelim ve çabanın konusu olabilmek durumundadır. Devrim iddiası taşıyan her parti, iddiasında tutarlı ise eğer, kendini illegal-ihtilalci eksende inşa etmek zorundadır. Bu kimliği üretecek zeminleri yaratabilmek, bu zemin üzerinde kadrolaşmayı özel bir uğraş ve yönelim, özel bir örgüt politikası haline getirmek gerekmektedir.

Kadrolaşmak, mücadelenin akışı içinde kendiliğindenliğe bırakılamaz. İçinden geçtiğimiz sürecin durağanlığı ve mücadelenin zayıflığı koşullarında ise çok daha ayrı bir önem taşımaktadır. Nesnel süreçlerin geriletici ve zayıflatıcı etkilerine direnebilmek, devrimci örgütü bu etkiler karşısında korumak ve güçlendirmek ihtiyacı yeterince açıktır. Bunu başarabilmek ise, sınıfı devrimleştirme çabasının sürekli ve sistematik yönelimi içinde kendini inşa eden bir örgüt olabilmeyi gerektirir. Bu inşa sürecinde kadrolaşma, hedefli ve bütünsel bir ilgiyi ihtiyaç haline getirmektedir. İnsanlarımızın kimliklerinden zayıflıklarına, eğitimlerinden pratiklerine vb. birçok nokta özel bir örgütsel uğraş ve müdahale planlamasının konusu olabilmelidir. Kadrolarımızı ve kadro potansiyelimizi çok yönlü tanımak, ilgileri, eğilimleri, yetenekleri vb. üzerinden doğru, isabetli bir faaliyetin parçası haline getirebilmek durumundayız.

***

Bir bütün olarak partinin, partinin tüm örgüt ve birimlerinin her fırsatta devrimci örgüt ve kadro konusunda kendini, faaliyetini değerlendirmeye tabi tutması, eleştirel sonuçlar çıkartması, buna uygun politikalar saptaması, kararlı planlamalar gerçekleştirmesi temel bir ihtiyacımız. Partimizin ideolojik, politik ve örgütsel birikimi bu konuda yeteri açıklıkta yol gösterici değerlendirmeler içermekte, her komünist militanın döne döne incelemesini fazlasıyla hak etmektedir.

Kolektif çalışma tarzını...

(Baştarafı s.27'de)

eksikliğinden kaynaklı "yardım" istemekten çekinirken, bazı yoldaşlarımız ise o işi yapmaya "yetenekli" bir tek kendisini görebilmektedir. Kolektif çalışma tarzından uzak yaklaşımların yansımaları ise kendisini masa kurulduğunda, yoldaşların birbirlerine "neden benim yapılan bu işten haberim yok?" ya da "neden bana yardım eden kimse olmadı?" gibi serzenişlerde bulunmalarıyla göstermektedir. Bu ise kolektifte yer alan yoldaşlar arasında gerilimleri arttırmaktadır. Kişiselleştirilen sorunlar kolektif çalışma önünde engele dönüşebilmektedir.

Kolektif çalışma tarzını oturtamamamıza yolaçan nedenlere belki başkaları da eklenebilir. Ancak yukarıda ifade edilenler, her bir yoldaşımızın üzerine düşünmesi ve kendisine pay çıkarması gereken sorunlar olarak karşımızda durmaktadır. Unutmamak gerekir ki, kolektif çalışma tarzını oturtabilmek devrim ve sosyalizm uğruna verdiğimiz mücadeleyi güçlendirecektir. Kolektif çalışma tarzını oturtmak ise, ancak kendi yaşamımızı devrimci bir temelde örgütleyebildiğimiz, yoldaşlık ilişkisinin gerçek anlamını kavrayabildiğimiz, bunlarla bağlantılı olarak canlı bir devrimci iç yaşam kurabildiğimiz ölçüde başarılabilecektir.

Kolektif çalışma tarzını oturtabilmek!

I. Işın

Sınıf devrimcisi komünistler olarak zamanımızı en verimli şekilde değerlendirme ve tüm olanaklarımızı en iyi şekilde kullanma sorumluluğu ile karşı karşıyayız. Her bir an, her bir olanak bizim için çok değerli, çünkü yerine getirmemiz gereken pek çok görev ve sorumluluk var. Pek çoğumuz işleri yetiştirememekten ya da zaman bulamamaktan şikayet ediyoruz. Ya da başka bir yoldaşımızın/yoldaşlarımızın sorumluluğundaki işler bizce istenilen düzeyde yapılamamışsa eleştirebiliyoruz. Bu "yetişememe hali" ve bir işte "istenilen düzeyi yakalayamama" durumuna ilişkin bir dizi neden sıralayabiliriz. Bunların en önemlilerden biri, kolektif çalışma tarzını hayata geçirememek.

Peki, kolektif çalışma tarzını hayata geçiremememize yol açan nedenler neler?

Bunların başında kolektif çalışma tarzı ile devrimci yaşam arasındaki koparılamayacak bağın kavranamaması gelmektedir. Bu durum ya ideolojik-politik yetersizliklerden kaynaklanmakta ya da kapitalizmin bize dayattığı küçük burjuva alışkanlıklara tutuculukla sarılmak önemli bir sebep olabilmektedir. Sebebi ne olursa olsun, sonuçta kolektif çalışma tarzı doğru bir temelde kavranamadığı ve hayata geçirilemediği oranda mekanik bir algılayışa dönüşmektedir.

Çoğu zaman bir çalışma organında masa kurarak birtakım planlamalar ve görev paylaşımları yapmak, kolektif çalışma tarzının sağlıklı bir şekilde işliyor olmasıyla eşdeğer tutulabilmektedir. Masa başında planlanan ortak işler "kolektif" bir şekilde hayata geçirilmekte, bireysel olarak alınan işler ise o kişinin "inisiyatif"ine bırakılmaktadır. Aynı kolektifte yer alan yoldaşlar olarak, çalışmanın verimini artıracak temel bir araç olan denetim mekanizması çoğu zaman kullanılmamaktadır. Ya da kullanılmaya çalışıldığında, kimi yoldaşlar tarafından kendi inisiyatif alanına müdahale olarak görülüp tepkisel karşılanabilmektedir. Oysa bireysel sorumlulukların-işlerin kolektif çalışma tarzıyla ele alınabilmesi için, yoldaşça bir temelde ve amaca uygun bir biçimde işletilmesi gereken denetim mekanizması son derece önemlidir.

Tekrar masa kurulduğunda, bireysel olarak üstlenilen ya da kişinin kendisinin dahil olmadığı işlerde yaşanan aksamalar "rahat" bir şekilde, kimi zaman acımasız bir tarzda eleştirilirken, kişinin kendisine ait işlerde ya da dahil olduğu "ortak işler"de yaşanan aksama ya da eksiklikler genellikle daha az eleştirilmekte ya da görmezden gelinebilmektedir. Yani bir kolektifin sağlıklı işlemesi için gerekli olan "eleştiri" mekanizması yoldaşça-yapıcı bir şekilde ele alınamazken, "özeleştiri" mekanizması da işlemeyebilmektedir. Eleştiri-özeleştiri mekanizması doğru bir temelde işletilemediği durumda, bireysel olarak üstlenilmiş bir sorumluluk olsa dahi, birlikte yapılan tartışmaların ve planlanan işlerin kolektifin ortak sorumluluğunda olduğu unutulmaktadır. Oysa yaşanan her bir eksiklik ya da hatada bireyin olduğu kadar "kolektif"in de sorumluğu vardır.

Kolektif çalışma tarzının oturtulamamasının yarattığı sonuçlar, kendisini ortak masada planlanmamış ya da ani bir gelişmeyle ortaya çıkmış işlerde de göstermektedir. Bu durumlarda genellikle sorunu-işi bireysel çözme eğilimi ortaya çıkmaktadır. Bunda bireyci, ben merkezli alışkanlıklar kadar kimi yoldaşlarımızın yaşadığı özgüven eksikliği ya da yoldaşlar arasındaki gerilimler de önemli bir rol oynamaktadır. Bazı yoldaşlarımız özgüven

(Devamı s.26'da)

Yiğitlikleri, fedakarlıkları ve adanmışlıklarıyla yeni kuşaklara yol gösteriyorlar!..

6 Mayıs '72'de Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan darağacında; 18 Mayıs 1973'de İbrahim Kaypakkaya faşizmin işkencehanelerinde, 31 Mayıs 1971'de Sinan Cemgil, Kadir Manga, Alpaslan Özdoğan Nurhaklar'da; 2 Haziran '71'de Hüseyin Cevahir İstanbul'da katledildi.

Onlar '60'lı yılların devrimci kitle mücadeleleri içinde gençlik hareketinin militanları olarak yerlerini aldılar. Düzene karşı devrimci başkaldırının temsilcileri oldular. İnandıkları dava uğruna ölümü tereddütsüzce göğüslediler. Dönemin tüm diğer devrimci gençlik önderleriyle birlikte Türkiye devrim mücadelesinde bir kilometre taşı oldular. Bıraktıkları direniş mirasıyla yeni kuşak devrimcilere yol gösterdiler, hep gösterecekler.

Devrim davası, onlar gibi fedakar, kararlı ve başeğmez devrimcilerin omuzlarında büyüyecek. Davaya adanmışlığın simgesi bu yiğit devrimciler parti, devrim ve sosyalizm mücadelemizde yaşıyorlar, yaşayacaklar!..